

# CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.

Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó  
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

## A Legfelsőbb Hadúr halála.

Gyászba borulva, keblünkben az elmulás fájdalmas gondolatával eltelve, állunk a lesújtó esemény hatása alatt.

Uralkodónk, királyi Atyánk, a legfelsőbb Hadúr I. FERENCZ JÓZSEF meghalt.

Leesett a mi fejünk koronája. Elköltözött tőlünk mindörökre.

Hirtelen, váratlanul, mint a villámcsapás, jött a döbbenetes hír, mely népeket, nemzeteket borított mérhetetlen gyászba.

Évtizedek óta tartó uralkodását már annyira megszoktuk, hogy szinte hihetetlennek látszott előttünk, hogy az, aki nemzedékeket látott letűnni maga előtt, maga is halandók sorsára jusson.

Nem vártuk, nem hittük, hogy ez bekövetkezzék. A Mindenható kegyelméből való hosszú élet azonban immár befejeződött.

A világ legidősebb fejedelmi személyisége, az uralkodók doyenje száll vele a sirba.

Ez a megdöbbentő s fájdalmas haláleset foglalja el most gyászbaborult szívünk minden gondolatát.

Mi katonák tudjuk csak, mi volt nekünk az Ő mérhetetlen jósága. S hogy mily atyailag gondoskodott rólunk s mily szeretettel karolta fel ügyünket.

De nemcsak mi, hanem a világbéke is a leghathatósabb támogatóját veszítette el benne. Nem rajta mult, hogy a mostani világháborút elhárítani nem sikerült. Köztudomású, hogy szinte belekényszerítették ebbe a háborúba.

Nagy volt mint uralkodó s mint ember is a különös kiválóságok közé tartozott.

Bölcs igazságszeretete még az államfők között is ritkította párját; lovagiasság tekintetében pedig a férfiak mintaképe gyanánt tisztelték.

Munkaszeretete, pontossága valósággal közmondásossá vált. Jótékonyága nem ismert határt. Öröme telt benne, ha valakivel jót tehetett.

Udvariasága és gavallérsága még fejedelmi társai között is első helyet biztosítottak részére.

Valóságos mintaképe volt az igazi katonának. Katonai dolgokban igazi szaktekintély. Legörömesőbb töltötte idejét katonái között.

Igazi férfi volt szórakozásaiban is. Mint legférfiasabb sportot a vadászatot különösen kedvelte. Ebben szinte utólérhetetlen volt.

Elérkezvén élete utján a kimért határig, egy világtörténelmi személyiség száll vele a sirba.

Élete maga is egész történelem lévén, történelmi pillanatokban — mikor hadseregei mindenfelé győzelmes harcokat folytatnak — fejezte azt be.

Dicső neve és emlékezete szent lesz előttünk mindörökké!

## Rémlátások.

Irta: *Nyomozó.*

Bűnügyi nyomozásoknál gyakran tapasztalhatjuk, hogy valósággal agyonijesztgetik egymást az emberek különféle rémlátások terjesztésével.

Nagyobbszabású betörések, rablások története után vagy éppen a rablóvilkosság esetén különféle rémhírek terjesztődnek a veszélyeztetett környék lakossága között.

Álarczos rablókról mesél az egyik, akikkel a határ egyik vagy másik részén találkoztak az emberek; fegyházakból megszökött fegyenczeokről tudnak mások, akik a környék személy- és vagyonbiztonságát veszélyeztetik, sőt azt is tudják, hogy a közeli erdőségben, ha ilyen van, ütöttek tanyát, ha pedig erdőség nincs, valahova a kukoricza-táblák közé fészkeltek be magukat esetleg valamely régi időből való rossz hírű csárda vagy öregségénél fogva kérdeműlt közártalmunak pusztai lakása a találkozóhelyük.

Ha aztán az ilyen hírek eredete után puhatol a csendőr, az eredmény, rendesen az, hogy mindenki mástól hallotta. De folytathatná akár hetekig ezt a puhatolást, mehetne egyik községből a másikba, nem akadna olyan emberre sehol, aki a saját kétségbevonhatatlan meggyőződéséből, mint szemtanu adhatna neki felvilágosítást.

Olyanok ezek az állítások, mint a háborús rémhírek. Kezdődnek valahol a malom alatt, a korcsmákban, vagy valahol nagyobb csapat munkás között. Egy-egy elejtett szóból vagy hallomás útján szerzett értesülésük — sokszor szándék nélküli félremagyarázásából.

Terjesztői aztán akadnak elegenden. Férfiak, nők egyaránt. Heti vagy országos vásárokon, más összejöveteleken vagy vasuton való utazásoknál, csak hogy pillanatnyi közbeszólás, elbeszélés, ráhivatkozás alakjában terjesztik tovább, míg végre valamely újabb szenzációs esemény le nem szorítja a napirendről vagy megszűnik önmagától, amiként keletkezett.

És ha csak egymást ijesztgetnék vele az emberek, még nem is volna olyan nagy baj. Aki elhiszi, hadd ijedezzen. Kellemtelenséget legfeljebb csak azoknak okozhat, akik amugy is félős természetűek.

De ha valamely nagyobbszabású bűneset csakugyan előfordult, az ilyen rémlátásokkal agyonijesztgetett vidéki lakosság a nyomozó csendőrséget is félrevezeti a pletykáival annyira, hogy kevésbé tapasztalt csendőr, az újabb és újabb közlések hatása alatt rá sem akad a bűneset helyes nyomozási irányára.

Ilyen rémhírekkel körültámogatott esetté nőtte ki magát az alábbi, végeredményében csak kisebb jelentőségű zsarolási kísérlet esete is.

Történt ugyanis, hogy H. M. tiszavárkonyi lakos nagybirtokosnak az ujkécskei határbeli birtokán gazdálkodó ispánja levelet kapott. A levelet Ujkécskén adták postára

azzal a rejtelmes czímmel: «Tekéntetes Ispán Urnak. Sárhalmi pusztá.»

A levél szövege nem éppen hizelgő kifejezésekkel, amelyek közt a *Kutya zsidó* csak gyöngéd megszólítás volt, arra figyelmeztetve az ispánt, hogy a levelet, ha megkapja, azonnal adja át a birtokosnak, hogy ez a levélben szintén meghatározott időre okvetlenül helyezzen el 3000 frtot az ujkécskei birtokhoz tartozó legelőn, az éppen üresen állott juhodály északi sarkába, kívülről a sarokczölöp tövébe, ruhadarabokba csomagolva, mert ha ezt nem tenné, rövidesen egy éjszaka rajta ütnek, szálkát vernek a körmei alá, tüzes parazsat raknak a hasára s végezetül rágyújtják a kastélyát s ott halálnak halálával fog elpusztulni.

Hogy pedig az ispán is szót fogadjon, neki is hasonló jókat ígértek arra az esetre, ha a levelet a birtokosnak át nem adná vagy éppen a csendőrséget értesítené.

Az ispán véletlenül egy szegény, becsületes, de igen félénk zsidó ember volt, aki néhány béres és egy kertész társaságában lakott családjával a sárhalmi pusztai majorban. Felügyelete alá tartozott a szomszédos dűlőben levő kisebb tanya, amelyen egy tanyáskertész és a juhász lakott és ezen a birtokon még túl fekvő nagy legelő is. Ez utóbbi területen volt az az egyedülálló juhodály, a hová a pénzt kitenni követele a névtelen levélíró. — Mert, hogy az illető elfelejtette nevét a levél alá írni, az — azt hiszem — önmagától értetődik.

Az ispán természetesen halálra ijedt. Úgy okoskodott azonban, hogy a levelet nem mutatja meg a cselédség között szintén egyedül élő öreg urnak, nehogy annak valami nagyobb baja támadjon az ijedtségtől, — hanem történjék bármi — értesíti a helybeli csendőrséget.

A levél átadásakor, hogy az emiatti megtámadtatás mindenféle eshetősége ellen előre is védelmet nyerhesen, állandó csendőri fedezetet kért az ispán a majorba, s egyidejűleg a birtokos lakóhelyén levő csendőrséget is értesíttetni kérte, hogy azok is hasonló módon örködjenek az ura élete és vagyona felett, mert — mint mondá — nincs kizárva, hogy egy mindenre elszánt rablótársaság tör az életük ellen.

Az őrsparancsnok nem fogta fel ilyen tragikusan a helyzetet, de amennyire tehetette, igyekezett megnyugtanni a megrémült ispánt. De mert csupán két csendőre lévén, nem helyezhette kilátásba a kért állandó karhatalmat, megígérte, hogy éjjelenként, ha csak más fontosabb dolog el nem vonja őket e szándékuktól, megfigyelteti a major környékét és felkeri a szomszédos őrsöt is a kastély körüli hasonló eljárásra. Ez utóbbit azonban feledékenységből-e vagy szándékosan egyelőre elmulasztotta.

Egyidejűleg — mint azt más is tette volna — kérdezgette az ispánt, hogy nincs-e haragosuk a cselédség vagy a birtok környékén lakó kisebb birtokosok között,

### Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA



STOWASSER J.

os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Ontóház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérlés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.





A csernavodai hid.

ügy okoskodván, hogy a levelet valamelyik megkárosított cseléd vagy valamelyik olyan szomszéd irhatta, akit esetleg a birtokon elkövetett kártételért érzékenyen megbírságothattak.

Az őrsparancsnok eme feltevései helytállóak voltak annyiban, amennyiben köztudomású volt, hogy a birtokos nem valami méltányos elbánásban részesítette a cselédeit és a szomszédoknak sem igen engedte el még a kisebb mezei kártételek után követelt megbírságolást sem.

Az ispán azonban, mint régi, hű alkalmazotthoz illik, ellentmondott e feltevésnek, mert — szerinte — az ilyen eseteknél sohasem fordultak elő jogtalanságok, különösen nem olyan mérvben, hogy azért valaki a jelzett bűncselekményre vetemedhetnék.

Végül is azzal váltak el egymástól, hogy az ispán, az őrsparancsnok kioktatására megígérte, hogy az esetről senkinek sem szól, a határidőre kitűzött napon pedig estefelé elhelyez egy csomagot a juhodály sarkánál, az őrsparancsnok pedig attól kezdve egy alkalmas helyről egész éjjel figyelni vagy figyelteti a környéket, hátha meg lehet lepni a zsarolót.

Az ispán eleget is tett a kötelességének, elhelyezte a csomagot. — A megfigyelés azonban nem ment olyan könnyen, mint eleinte hitték, mert a nagy területű le-

gelőn sehol egyetlen bokor vagy más olyan hely sem volt, ahol a csendőrszárőr feltűnés nélkül elhelyezkedhetett volna. Utóbbiak ennél fogva egy jókora távolságra levő tengeri-táblában huzódtak meg azzal a reménységgel, hogy esteledés után valahogy mégis csak megközelíthetik a hodályt. — De nem sikerült ez a tervük sem, mert holdvilágos idő lévén, messziről észrevehetőek voltak, míg ők nem láthatták meg a gyanúsítottat, ha olyan irányból jött, a merre a hodály eltakarta előlük a kilátást. — Így aztán az apró papirdarabkákat tartalmazó csomag el is tűnt a hodály sarkáról anélkül, hogy a járőr valakit észrevehetett volna.

Erre a hirre még fokozódott az ispán félelme, annál is inkább, mert biztos volt benne, hogy gyanúsított észrevette a csendőröket. Fenyegetését tehát, ha csakugyan szándékában van, most már okvetlenül be fogja váltani, minél fogva világos kiviradtig ki sem mert jönni a lakásból, sőt éjjelenként még az ajtókat is eltorlaszolta.

Pár nappal később, amint felkelt és a gyümölcsös-kertre nyíló ablakot kinyitotta, az ablak alatti gyümölcsfának épen az ablakhoz hajló ágán egy, az előbbihez hasonló levelet fedezett fel az ispán, amelyben még rémesebb halált helyezett kilátásba a levélíró, a említett becsapásért és most már — mint írta — büntetésül

# Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhettünk, ha bakancsot, oszimat a rég bevált iszláló hatású „CAMPOLIN” törvényileg védett viszatlan bőrkendőcsel kenjük. — Kérjen prospektust az egye üli gyártója:

**Krayer E. és Társa** országf. Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

5000 frtott követel, de nem a hodályhoz, hanem a határkőhöz kitenni. S a legrémítőbb az volt a dologban, hogy ezen az éjjelen épen egy csendőr-járőr volt a majorban s az ispán tudtával épen a gyümölcsös kertben voltak meghuzódva lesállításra, amint később kitudódott, 10—15 lépésnyire a talált levél színhelyétől és éji 11 órától hajnali két óráig lest tartván, senkit sem vettek észre.

A történetek után még arra sem volt bátorsága az ispánnak, hogy a határkőnél egy újabb csomagot helyezzen el s már azzal fenyegetődött, hogy a szakaszparancsnokságtól kér csendőri karhatalmat, amely szándékáról csak úgy tudta az őrsparancsnok lebeszélni, hogy egyideig minden éjjelre járőrt ígért neki.

Ezt be is tartották pár napig, majd a határkő közelében is lest tartottak, de nem jött oda senki.

Ezt követőleg pár nap mulva még rémesebb meglepetés érte az ispánt, amennyiben reggel, mikor felöltözve a szobájából kilépett, a takaréktűzhelyen találta a fenyegető levelet.

Mint hogy pedig ennek a régi épületnek nyitott kéménye volt s a vályogból készült szintén régimódi nyitott tűzhely épen a kémény alatt állott, határozottan azt állította az ispán, hogy a zsaroló a kémény tetején dobta be a levelet, amely feltevés mellett látszott bizonyítani az is, hogy a levélborítékon meglátszottak a piszkos kéz nyomai.

A még aznap megkezdett csendőri nyomozás másnapra kiderítette ugyan, hogy az ispán jóhiszemű feltevése tévedésen alapul, amennyiben a levél a konyha szabadba nyíló ajtaja kilincsére volt akasztva s a mindenes gyerek vette le és vitte be azt a tűzhelyre akkor, mikor a szolgáló viradatkor az ajtót belülről kinyitotta s kevés el ezután a mindenes a konyhába ment a ténsur kizisztitandó csizmájáért.

Ez azonban már nem nyugtatta meg az ispánt. Ő biztosra vette, hogy a legközelebbi levelet már az ágya sarkára fogják kötni. Félelmét fokozta még az is, hogy ekkorára a csendőrök gyakori megjelenéséből és talán ezek, vagy az ispán egyes elejtett szavaiból az egész cselédség tudomást szerzett a bekövetkezendő rémes esetről s mindannyian a megrémültet adva, újabb és újabb rémhírekkel ijesztgették az ispánt.

Egyik napon pl. az a hír terjedt el, hogy a váci fegyházból kiszökött fegyenczek kóborolnak a környéken, amiből mindjárt ki is sütöttek, hogy csakis azok irhatják a fenyegető leveleket.

Ennek a hírnek annál nagyobb hitelt adhatott az ispán, mert épen abban az időtájban, mikor az első levelet kapta, csakugyan kiszökött két fegyencz az említett fegyintézetből s ő erről olvasott az ujságban. Az azon-

ban, bár a lapok szintén közölték, már kikerülte a figyelmét, hogy néhány napra már el volt fogva mind a két fegyencz.

Erre nézve az őrsparancsnok a Rendőri Közlöny ama számával igyekezett megnyugtanni az ispánt, amelyben a fegyenczek körözésének megszüntetése közölve volt. De ez csak látszólag sikerült.

Pár nappal később, a kora reggeli órákban, egy egyfőből álló utijárőr haladt el a major előtt. A szembenlevő másik birtokrészből meglátta ezt az ispán s a hosszas kiabálásra hozzáérkezett csendőrt azzal az újabb hírrel lepte meg, hogy a cselédek és a szomszédok női ruhába öltözött férfiakat láttak a birtokhoz tartozó gabona-táblákban bujkálni.

Ezt az azonnal odahívott tanyáskertész, valamint ennek megkérdezése után a csendőr által felkeresett szomszéd is megerősíteni igyekezett azzal, hogy távolról más-más helyen látták a gyanus alakot és abból következtették, hogy férfi lehetett, mert, a tanyákon és a majorban minden nő otthon volt s hogy amaz, mihelyt észrevette őket, mindjárt elbújt a magas gabonában. Gyanusítottnak női fejkendővel volt bekötve a feje s az arcza valószínűleg be volt kormozva, mert igen feketének látták. A csendőr megjegyzésére pedig, hogy miért nem vették üldözőbe, holott többen vannak a majorban, egyértelműleg odanyilatkoztak, hogy olyan elszánt emberrel féltek kikezdeni.

A csendőrnek ekkor még sürgős lévén az utja, azt ajánlotta, hogy délután 5—6 órára gyűjtse össze az ispán az összes férfi-cselédséget, akkorára ő is visszatér és az ő vezetése alatt pásztáránt átkutatják a gabonátáblákat s így vagy megtalálják a gyanus alakot, ha még ott van vagy kiderülhet a felfedezendő körülményekből az, hogy az egészről egy szó sem igaz.

A csendőr a jelzett időre meg is jött s az ispánt a kistanya közelében találva, ettől azt a hirt kapta, hogy aznap reggel, a csendőr távozása után, újból látták a titokzatos alakot s amint eközben mutogatta, hogy mely tájon látták, hirtelen épen azon a tájon felbukkant egy fej a leszálló nap irányában a gabona között.

— Ott van ni! kiáltotta el magát az ispán; de a nappal szembenező csendőr már csak a hirtelen lehozódó fejet vette észre s így fel sem ismerhette, állat volt-e vagy ember. Pár percnyi idő mulva azonban, mialatt biztatgatta az ispánt, hogy ő majd az imént látott helyre lovagol, a közeledő kaszások pedig a tanyába vezető kocsiuuton sorakozzanak, tőlük mintegy 300—400 lépésre, épen a kocsiuot mellett, kibukkant a gabonából az imént látott titokzatos fej, de újból oly hirtelen visszahuzódott, hogy felismerni nem lehetett.

Az ispán már csakugy remegett a félelemtől s a pár



### Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általánosan elismerve legjobban szállít Magyarországon legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .  
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

### SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapítva 1847-ben.





Részlet az összelőtt Predeából.

percz mulva bekövetkezendő eseménytől, de a csendőrt is magával ragadta a láz és be sem várva a kaszások felsorakozását, hanem forgópisztolyt ragadva, vágóban megindult a szerinte pontosan megjegyzett hely irányába s mikor már úgy 30—40 lépésnyire ért ahhoz a helyhez szép lassan kilépegetett a gabona közül az ispán — nagy fekete kutya.

Az eredmény pedig az lett, hogy a vágóban haladó s kellően szárban nem tartott ló a kutya hirtelen megjelenésétől megriadva, hirtelen félreugrott, a csendőr pedig egyensúlyt veszítve, szerencsére minden sérülés nélkül — a földreasett.

Ez a — végül általános nevetésbe fult — baleset azonban már nem akadályozta meg a gabonablák szándékos átkutatását. De nem találtak a gabonában senkit, sem olyan fekvő-, buvó-, vagy rejtkehelyet, amelyről emberi lénynek ott-tartózkodására lehetett volna következtetni. Azokon a helyeken pedig, ahol a gabonát legázolva találták, csak kutyák nyomait fedezhették fel a nyirkos homokban.

Minthogy pedig ebben a nyomozásban az imént említett fekete kutya is résztvett, viselkedésével hamarosan felvilágosította a nyomozó társaságot, hogy azelőtt is ő ejtette tévedésbe a rémlátó embereket, amennyiben ide-oda futkosása közben, hogy széttekintessen a magas gabona felett, gyakran kétlábra állott, amit az emberek, észrevéve, rájöttek, hogy másszor is a Nérót láthatták a gabonából kiemelkedni, de mert mindannyiszor hirtelen el is tűnt anélkül, hogy a különböző távolságokból felismerhették volna, a hetek óta szállongó rémhírek hatása alatti képzelődés folytán kialakult köztük az a vélekedés, hogy az nem más, mint női ruhába öltözött gonosztevő.

Ekkorára már három hét telt el az első fenyegető levél érkezése óta. Az ezidő alatti nyomozásnak azonban semmi eredménye sem volt. Sőt még csak gyanúsítható egyénre sem akadtak. Végre is rászánta magát az őrsparancsnok, hogy a tiszavárkonyi birtokon is puhatóltat a gyanúsított után, hátha ott többet lehetne megállapítani.

Másnap át is küldött egy járőrt s ez az ottani tisztviselők és cselédség előadásai nyomán hamarosan megállapította, hogy a névtelen levélíró nem lehet más, mint az urasági gépész, aki iszákossága miatt már több ízben különült a feleségétől s legutóbb is, mintegy három hét óta csavargásban van, miközben gyakran látták a határbeli ugynevezett Eperjesi csárdában és néhányszor éjszakánként a majorban is megfordult, de mert a felesége be nem engedte, csavargott tovább. A nevezett elleni feltevés annál valószínűbbnek látszott, mert az urasági kasznár által bemutatott egyes bevásárlási jegy-

zékekből, amelyeket annakidején a gépész adott be minden különösebb szakértelem nélkül megállapíthatták, hogy azok a névtelen levelekkel egy és ugyanazon kéz írásai; sőt a gépészné által bemutatott levélből azt is, hogy utóbbi levelet ugyanazon napon adta fel Ujkés-kén, a melyen az első fenyegető levelet.

Most már csak az volt a kérdés: hol lehet a gépész?

A felesége nem tudott mást, mint azt, hogy a tőle történt eltávózkodása óta néhányszor az Eperjesi csárdában látták. Olyankor, midőn néhányszor éjnek idején hazajött, ő be nem eresztette. Mikor eltávózott, 40—60 K készpénz lehetett nála.

A járőr tehát amellet, hogy a várkonyi őrsparancsnokságot a nevezett utáni puhatolásra felkérte, tovább folytatta a nyomozást a határban, miközben az említett csárdában megállapította, hogy gyanúsított ott több levelet irt, azt állítván, hogy azokat a feleségének írta. Állandó tartózkodási helyéről a korcsmáros sem tudott; de nem kaptak ezirányban nyomravezető információt a tanyák között sem.

Másnap este 10 óratájban a jászkarajenői határbeli Jenői csárdához közeledett a járőr, mikor egyik tanyai lakos megállította őket azzal a meglepő hírrel, hogy a csárdában egy ismeretlen, iparos kinézésű férfi, bár előre kijelentette, hogy nincs pénze, vacsorát követel azzal az ígérettel, hogy legközelebb nagyobb összeg pénzt kap s akkor kifizeti a hitelt. Mikor pedig a korcsmáros erre az ígéretre mitsem adott, haragosan megjegyezte, hogy majd hallanak róla nemsoká. De távozni mégsem akart, csak tovább kérte a vacsora kiszolgáltatását.

A járőr észrevétlenül megközelítvén a csárdát, meglepte az ismeretlent, aki nem volt más, mint a keresett gépész. Pénze már elfogyott s a jövő iránti reményben így akart ellátást szerezni.

A levelek életeltartása után beismert mindent, csak azt tagadta, hogy a levelekben jelzett fenyegetéseket szándékában lett volna beváltani. Beismerésével pár derüs perczet is szerzett a járőrnek.

Ugyanis, mikor az ispán kertjében talált levél elhelyezési körülményeinek tisztázására került a sor, előadta, hogy ő már bent volt a kertben egy bokor alatt meghúzódva, mikor a járőr oda bement. Ijedtében meglapult a buvóhelyen azzal az elhatározással, hogy bevárja míg amazok elmennek, ha reggelig kell is ott maradnia. A várakozás alatt, már úgy éjfél tájban, hangoz dupla hortyogás hallatszott a csendőrök felől, jelül, hogy azok a lesálláson a nagy figyelésben elaludtak, mire látván, hogy nincs mitől tartania, a levelet a fa galyára felfüggesztette s a csendőröktől ellenkező irányban lassan elhúzódva, a kerítésen át elmenekült.

Senki sem volt boldogabb, mint az ispán, mikor meg-



## HEGEDŐ

remek felszereléssel  
10—12—15—20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

## HARMONIKA

10—12—15—20 korona  
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

## GRAMOPHON

40—50—60—70 korona  
legfin. azóli dráműszerkezettel





Az égő Csikszereda.

udta, hogy a rémes fenyegetésekből semmi sem lesz, mert a gépész elfogva a börtönbe került. Megszűntek a rémlátások is. Csak az ispán és az őrsparancsnok tettek egymásnak szemrehányást. Előbbi azért, mert az őrsparancsnok elmulasztotta a várkonyi őrsöt idejekorán értesíteni, vagy a maga részéről ott is érdeklődni a körülmények iránt; utóbbi pedig azért mert az ispánt okolta leginkább amiatt, hogy félenkségével és a fenyegetett uraság értesítésének mellőzésével elejét vette a szélesebbkörű nyomozásnak. Leginkább pedig azért, mert a folytonos rémhírek által őket is félrevezetve, a nyomozásnak — bár akarata nélkül — helyi jelentőségét előmozdította.

Az azonban bizonyos, hogy a hiba mégis az őrsparancsnok részén volt, mert őt nem köthette az ispán félelme, aggályoskodása és ha már titokban akarta is tartani az esetet, kötelességében állott volna mindjárt az eset tudomásulvétele után személyesen utána nézni a dolognak a szomszédos örskörletbeli majornál is, amivel a továbbiaknak valószínűleg azonnal elejét vehette volna.

Így azonban a maga hibájából kellett megtanulnia, hogy csekélynek látszó mulasztások miként szülnék — ha szintén csak látszólag is — nagy eseményeket. S a saját mulasztása miatt kellett restelkedni az ispán előtt, aki csendőri teendőiben laikus létére, mindjárt a panasztételkor szinte megjelölte neki a követendő helyes irányt, s ő ezt, bár semmi ok nem volt az ellenkezőre, még sem követte.

Jelentőségben nem volt kisebb hiba a lesállást teljesítő járőrnek az elalvása sem, sőt szélesebb körben való nyilvánosságra jutás esetén a csendőri szolgálat iránti bizalmat is nagyban csökkentette volna s ezenfelül, mivel az ilyen mulasztás abban az időben még őrszolgálati kötelességsértés büntette czimén bíraltatott el, érzékeny büntetéssel járt volna az álmos csendőrökre nézve, annál is inkább, mert nyomatékos sulyosító körülmény lett volna az, hogy éppen a gyanúsított előtt követték el ezt a megbízhatóságukra homálytvető mulasztást.

De mivel ezek a mulasztások a felsőbbségnek nem jutottak a tudomására, a dolognak semmiféle komolyabb következménye nem lett s ha most már idők multán a «minden jó, ha a vége jó» példaszó elvét tarjuk is szemelött, mégis okulásul szolgál az eset arra, hogy csak az a csendőr nézhet tiszta öntudattal a jövő elé, aki a kötelességét mindenkor pontosan és kifogástalanul teljesíti.

## ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

### A csernavodai hid.

— Egy képpel. —

Csernavoda elestével Mackensen szövetséges seregeinek birtokába jutott Románia egyik legnagyobb büszkesége, a csernavodai világhírű Duna-híd. Hogy mit jelent ez a híd Romániának, azt Károly király 1895 szeptember 26-án mondott beszédében így fejezte ki:

— Büszke lehetek reá, hogy ezt a művet uralkodásom idején a mi mérnökeink kezdték meg és fejezték be, ezt a nagyszerű hidat, mely az európai kereskedelem számottevő részét a mi sinpárjaink ösvényére fogja terelni, mert ez idő szerint mienk a legrövidebb utvonala az északi tengerek és a Kelet országai közt, s most távolabb ható pillantást vethetünk a tengerre, hol az egész világ forgalmának számtalan utvonala keresztezi egymást, elosztva kincseit minden nemzet között. E dunai híd Konstanza kikötője által megnyitja számunkra ezt a hatalmas utat, mely nem sejtett módon fogja megsokszorozni kereskedelmi kapcsolatainkat és fogja biztosítani a tengeren való fejlődésünket. Románia, immár egyesülve a Fekete-tengerrel, nem fél többé fejlődésének semmi további akadályától!

A csernavoda—konstanza vasút átmetszi a Traján sánczai néven ismert római erődítéseket, melyeket Traján császár építtetett ott a dákok földjének meghódítása után. Traján korára hívta fel az emlékezetet a csernavodai hidavatáson Olanescu, az akkori román közmunkaügyi miniszter is, reámutatva, hogy «két izben igázták le a Duna alsó folyását kövel és vassal: először Traján, a román nemzet, azután Károly király, a román állam megalapítója». Traján amaz első dunai hidjának pillérmaradványai megvannak még ma is úgy a román, mint a szerb parton, Turn-Severin határváros területén belül. Azóta nem nyögözte le a Duna alsó folyását senki, míg a messze német földről jött új uralkodó, ki függetlenséget és szabadságot hozott a civilizációban oly igen nagyon elmaradt román népnek, meg nem teremtette a kapcsolatot Dobrudzsának sokáig elhanyagolt mezőségeivel, melyeket Ovidius klasszikus földdé avatott azzal, hogy Konstanza, a rómaiak Constan-tianája közelében, Tomiban (a mostani Anadolokjben) töltötte számkivetésének éveit.

Dobrudzsának aszályos rónái, melyeket az oroszok engedtek át az 1877—78-iki török háború után a románoknak (cserében az akaratuk ellenére magához ragadott 3 dúsan termő besszarábiai kerületért), a csernavodai híd megnyitása következtében óriási jelentőséget öltöttek a Duna tulsó partján elterülő Nagy-Oláhországra nézve. A híd építésének harmincznégy milliónyi költsége jó befektetés volt. Ezután már teljesen észszerű erőfeszítés volt újabb milliókat áldozni a konstanzai kikötő kiépítésére, a mivel négy évvel utóbb, 1899-ben is készültek. Ilyképpen elsőrendű forgalmi berendezkedést teremtettek Románia tengerentúli gabonakivitele számára s Romániának a Fekete-tenger mellékén való, eddig szót alig érdemlő, tengerészeti jelentősége óriásilag megnövekedett. A Dunának és árterületének 16 kilométer



## Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünéklői pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési szikkek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főírjegyzésem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.



hosszúságban való vasuti áthidalását joggal lehet a jelenkor egyik legjelentősebb és legnagyobb mérnöki teljesítményének mondani. Az építmény a Duna balpartján lévő Fetesci helységet és a folyam jobbpartján büszkélkedő Csernavodát köti össze. A világtörténet humorához tartozik az, hogy a román főközlekedési uton Bukarest és Konstanza közt Dobrudzsában a szláv nevű Csernavoda — magyar nyelven: Feketeviz — az első állomás. Így nevezték el ezt a helyet a Dobrudzsában ősidőktől fogva lakó bolgárok, kiket az önálló román állam megalakulása óta minden eszközzel ki akartak onnan szorítani a bukaresti hatalmasok.

A vasuti áthidalásnak három része van: az első a bal Duna-ágon átvezető hid, három, egyenkint száznegyven méter hosszú nyílással, a másik része tizenhárom kilométer hosszú kőgát, a mely áradás idején víz alá kerülő szigeten visz át, végül a jobb-Dunaág hidja. Alacsony vizállás mellett 38 méternyi magasságban négy hidpillér emelkedik, a mely a kapuval tetőzött szárazföldi pillérekkel együtt öt nyílást alkotva, hordozza a 750 méter hosszú rácsozatát. Az öt hidnyílás közül a középsőnek 190 méternyi jelentékeny iv szélessége van; a többi hidnyílás mindegyikének szélessége 140 méter. A két hidkapu mindegyike mellett román gyalogosok hatalmas bronzalakjai állnak. Az egyik hidkapu a Podul Regului Carol I. (Első Károly király hidja) felirást viseli.

A csernavodai hidat I. Károly román király építtette meg s közvetlen utódja, I. Ferdinánd király veszi el az egész Dobrudzsával együtt.

## KÉPEINKHEZ.

### Magyar-román harcztéri képek.

Két háborús kép a magyar-román harcztérről. Lényegében ugyanazt mutatja mind a kettő. Pusztulást és pusztulást. Jelentőségében azonban egész ellentét. Csikszereda égését látván, ökölbe szorul a kezünk, az elkecseregés panaszhangokat csal ajkainkra s a keblünk bosszútól liheg. Mérheterlen bosszútól azok ellen, akik ezt a pusztítást rendezték. Nemcsak éppen azért, mert rendezték, hanem főként azért mert tehetetlenségükben, dühökben, az ellenünk való oknélküli gyűlöletből rendezték. Mikor megszállották ezt a szép erdélyi várost, nem gyujtogattak, nem pusztítottak benne, mert azt hitték, hogy az övék marad. De mikor már elvesztették, mikor már menekülniök kellett belőle, akkor már nem kimélték, úgy gondolkozván, ha már az övék nem lehet, hadd pusztuljon. Szóval ez a barbár pusztítás csupán bosszuvágyból eredt, tehát jogosan kelti fel bennünk a bosszuérzetét.

Ez az érzés azonban mindjárt enyhül, mihelyt a rommá lőtt Predeál képe kerül elénk. Predeált kénytelenek voltak csapataink lövetni, mert a románok az egész telepet katonailag kiépítették s a leyszívósabban védték.

Nem azért enyhítő ez, mert a kár, a pusztítás ellenségeinket érte, hanem azért, mert a mi csapataink hősiességét, eredményes vitézségét, kitartását és a harcokban való edzettségét jelenti, és főként, mert a magát gyűlöltté tett ellenség előre is látható volt és igazságos bűnhődésének kezdetét igazolja előttünk s e bűnhődésben már ia elégtételt látván, ebbeli meggyőződésünk enyhíti sérelmeinket.

## HIRK.

**Egy örsfőzőnő keresése.** Mészáros Ferencz 2. oszt. őrmester, ki jelenleg a komáromi helyőrségi kórházban fekszik, arról értesít, hogy a román betörés alkalmával özv. Szabó Jánosné szentkatolnai illetőségű, bereczki örsbeli örsfőzőnő, az általános menekülés alkalmával több értékes magán és kincstári tárgyakat rakva fel kocsijára, ismeretlen helyre ment és azóta sem ad életjelt magáról. Aki az örsfőzőnő jelenlegi hollétét ismeri, tudassa azt a fertőszentmiklósi (Sopronmegye) őrsparancsnoksággal.

**Erdélyi menekültek kérelmei.** Komsa Klára, jelenleg bekécsabai (Zsilinszki-utca 35. szám) lakos kéri Keresztész János őrmestert, ki legutóbb a magyarbodza-fordulói őrsön teljesített szolgálatot és aki a román betörés óta magáról életjelt nem adott, hogy címét vele mielőbb közölje.

**Kérelem.** Posztós György őrmester az 1916 évi október hó 17-én román földön elesett Mihály István csendőr zsebóráját magához vette, hogy az az ellenség kezeibe ne kerülhessen. Posztós őrmester, ki jelenleg a nagykikindai cs. és kir. tartalék-kórházban, a 21 ágyon fekszik, ez uton kéri bajtársait, hogy a hősi halált halt Mihály István csendőr hozzátartozóit kipuhatolni és címüket vele közölni sziveskedjenek, hogy a zsebórát így nekik megküldhesse.

**Agyonlőtt alőrmmester.** Fazekas Sándor széphelyi örsbeli alőrmmester november hó 11-én este 8 óra tájban, szolgálaton kívül, a Széphely és Vejte közötti vasutvonal mellett egy fegyveres katonaszökevényt üldözött, miközben a katonaszökevényt által agyonlövetett. Egyéb részletek még ismeretlenek. A katonaszökevény után erélyes nyomozás tétetett folyamatba.

**Vizsgáló hatodik osztály cím alatt** *Gyermek Mihály* székelyudvarhelyi áll. isk. ig. tanító, iskolafelügyelő, az lemi népiskolai VI-ik osztályos tanulók, magántanulók használatára értékes segédkönyvet állított össze és adott ki. Ezen, alkalmas kérdések és feleletek alakjában szerkesztett ismeretkátét, mely minden esetben minta-példákkal is el van látva, az érdekelt tanulókon kívül tanítók, iskolafelügyelők, a csendőrség tagjai és magánosok is előnnyel használhatják. A kinyomatva, készen levő: Magyar nyelv, Számtan-Mértan csoport első rész kiadásból, megismerés és esetleges további megrendelések eszközölhetése végett, 1.50. K előleges beküldése ellenében, készséggel küld példányokat: *Gyermek Mihály* ig. tanító *Szolnok* 2.

# Ingyen rum

ot sohasem itunk. Azonban olcsó és kitűnő rumot ihatik mindenki, aki kiválóan finom rumessenciából háziag készíti. 1 üveg 1-20 kor. használati utasítással, amelyből 1 liter legkiválóbb rum állítható bárki által elő. Legkevesebb 6 üveg küldetik postán bérmentes küldéssel 7-20 kor. ért, 12 tve; rendelésnél 1 üveg ajándék. Pontos levélczim: Cza ch Zs. Cornél gyógyszerész, Szabadka/A., szegedi kapu. Szt. Antal gyógytár.

## KÜLÖNFÉLÉK.

Az orosz nyomor. A szentpétervári «Rjecs» egyik utóbbi száma Gorkij Maxim cikkét közli, a mely szomorúan rajzolja az oroszországi nyomort. «A tanulóifjúságnak nincs hajléka, — írja ebben a cikkben a többi közt Gorkij — ezer meg ezer fiatalember nélkülözi az otthont, az utcán tölti az éjszakát és betegségeknek esik áldozatul. Éjjeli menedékhelyeken alusznak a diákok és testileg és lelkileg megfertőzik magukat. Fiatal leányok, a kik tanulni jönnek a nagy városba, gyakran boldogok, ha meghúzódhatnak egy züllött nő szobájának sarkában. Förtelmes és türhetetlen állapotok ezek, a melyek sok értékes embert megölnek. Mennyi ifju erő vész kárba, pedig most, milyen értékes az ember!» Gorkij cikke végén azt ajánlja, hogy zárják be a nyilvános házakat és valamennyit alakítsák át diák-otthonokká és az ellenséges országok állampolgáraitól elkobzott házakat is bocsássák a nyomorgó orosz fiatal emberek és leányok rendelkezésére.

## Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

H. A. 1. Irni-olvasni tudás, kisebb jelentések szerkesztése, 4 alapművelet, tizedes törtekkel. 2. Kezdfizetés — törvényhatóságok szerint — 800—1200 K., mely 2400 K-ig emelkedhet és mellékjárandóságok. 3. Kérvények a megye alispánjához czimzendők. 4. Utmesteri Kézikönyv, mely az egyes államépítészeti hivatalokban kapható; vizsga egy évi próbaszolgálat után az alispáni hivatalnál. 5. Beszámít.

Alőrmester. Csendőröknek csapatszolgálatra való jelentkezése honvédelmi ministeri rendelettel beszünttetett.

Gregus. Nem közölhető.

0001 A csendőrségi rendfokozatok rendszeresítésének nincs visszaható ereje.

Tintatartó. Altiszti vizsga nélkül előléptetett alőrmestereknek további előléptetésre nincs igényük.

Érdemkereszt. A rendszeresítésre vonatkozó munkálatok folyamatban vannak.

Havas. 18. 1. Igen. 2. Nem.

Balaton. Nézetünk szerint a kih. bünt. törvény 425. §.-ába ütköző cselekmény, mely a kir. járásbiróságok hatáskörébe tartozik.

Vitakozók. A segesvári csata alkalmával Fehéregyháza környékén.

J. J. 1876. Buza és rozs keveréke.

N. Mihály. cs. őrmester, Sorsjegye nem nyert.

## HIVATALOS RÉSZ.

### SZEMÉLYI ÜGYEK.

#### Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb Hadi- és Hajóhadparancsot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

#### Hadi- és hajóhadparancs.

Katonák! Legfelsőbb haduratok, az én fenkölt déd-nagybátyám, I. Ferencz József császár és király, a ki benneteket, atyáitokat és nagyatyáitokat évtizedeken át szeretettel és gondoskodással vezetett, a ki atyailag viselte gondotokat, Istenhez költözött.

Az Istenben megboldogult Felséges ur, mint a katonai hű kötelességteljesítés tündöklő példaképe, a végső megfeszítésig szentelte bölcsességét, egész lényét a hazajavának s míg ereje el nem hagyta, gondolatai nálatok, az ő szeretett katonáinál időztek.

Katonák! Eme titáni küzdelem kemény, de dicsőséges napjait eddig veletek éltem át.

A mikor most, nagy idők közepette, immár mint legfelsőbb Hadur közületek, a Ti soraitokból lépek harcedzett, hűséges hadseregem és hajóhadam élére, rendületlenül bizom a mi szent jogainkban és a győzelemben, a melyet igazságos ügyünk szolgálatában, hű szövetségeseinkkel egyetemben, Isten segítségével ki fogunk vívni.

A magasztos Elhunyt szelleme veletek lesz az fog benneteket hősies harczokra serkenteni. Így adja meg a Mindenható, hogy elhunyt Hadurunk ravatalára helyezhessük a diadal koszoruját, ezzel adjuk jelét hűséges hálánknak mind ama szeretetért és gondoskodásért, a mely az ő nemes szívet hű haderejéért szakadatlanul dobogtatta.

Kelt Bécsben, 1916. évi november hó 23-án.

Károly, s. k.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

Oláh Ödön, VIII. számú csendőrkerületbeli, várakozási illetékekkel szabadságolt ezredes, a megejtett újbóli felülvizsgálat alapján, mint «rokkant», a nyugállományba helyeztessék.

A nyugállományba helyezés napja; 1916 okt. 1.

Választott lakhely Budapest.

## Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetétek után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvények és cheuek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

**Adományoztatott:**

a 3. osztályu tisztii katonai szolgálati jel:

1916. évi november hó 5-ével:

felsőőri Cseresnyés Emil őrnagynak, az I. sz. csendőrkerületnél.

**Kineveztetett:**

a m. kir. belügyminiszter urral egyetértőleg:

1916. évi november hó 1-ével:

csendőrtörzsőrmesterré:

Lengyel István I. oszt. őrmester, a IV. sz. csendőrkerület állományában.

**Ideiglenes nyugállományba helyeztetnek:**

1916. évi december hó 1-ével:

Lukáts Tivadar, VI. számú csendőrkerületbeli törzsőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhelye: Székesfehérvár.

**ACETYLÉN KÉZILÁMPA!**

A legnagyobb sötétségben is, 250-300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító

**ACETYLÉN-LÁMPA**csinos nikkelezett kiállításban, mely kézben hordozva vagy pedig felállítva és felakasztva egyaránt használható. **Nélkülözhetetlen minden vidéki háznál.** — Gyári ára használati utasítással 100 mm-es reflektorral... 8.50 K

118 mm-es reflektorral, kitűnő kiállításban... 10.— K

1 kg. Calc. Carbid, 70 órai egésre... 96 K

Légmentes dobozban elzárva... 1.30 K

Villanylámpák elegáns kivételben 3 K-ért, elemek drbjá 90 fés 1.20 K

Kizárólagos főraktár: **LÁNG JAKAB és FIA** acetylenlámpaosztálya **Bpest, József-körút 41. Flókküzetek: Baross-tér 3. és Margit-körút 6.** — **Lámpaárjegyzék ingyen és bérmentve.** Nem tetszőkért a pénzt visszadjuk.**VISZKETEGSÉG**

bőrba, sömör és rühesség ellen az egyetlen biztos szer a

**„FEKETE ZSIR”**

Kis doboz 3 korona, nagy doboz 5 korona használati utasítással. A pénz előleges beküldése esetén postaköltséget nem számítok. Basch T. gyógyszerésznél, Csantavér, Bács megye.

**A világ legjobb harmonikái**

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

**Gramofon**

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.



Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

**MOGYORÓSSY GYULA**

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

**SZÁNTÓ JÓZSEF**

géparuháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.



Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünéklüli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

**VÁRNAY L. SZEGED**

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

**Ujonnan rendszeresített**

6 és 13 m/m széles

**ezüst gallér sujtás, kard és kardkötő,**

valamint

**selým csillagok**

nálunk már jutányosan beszerezhetők.

Téli felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

**Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.**

# CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.  
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó  
1-én, 10-én és 20-án.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL  
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

## A modern bűnügyi nyomozás.

(Első ismertetést lásd a Csendőrségi Lapok 1915. évfolyamának 37. számában.)

### II.

Sokkal nehezebb természetesen a nyomozó járőr feladata, ha a tettes az első pillanattól kezdődőleg ismeretlen s elsősorban őt kell megállapítani és kinyomozni. Ilyen esetben a legcélszerűbb mindenekelőtt tanukra szert tenni, akik valamely irányban olyan felvilágosítást tudnak adni, amelynek segítségével egy többé-kevésbé megbízható következtetést vonhatunk a tettest illetőleg.

Itt elsősorban természetesen a káros vagy sértett jön tekintetbe. Ha, — tegyük fel — házasságszédelgésről, vagy zsebtolvajlásról van szó, a káros majdnem minden esetben fog tudni adattal szolgálni a tettes személyét illetőleg. Ha a tettes hosszabb időn át érintkezett a károssal (pl. házasságszédelgés esetén) a károsnak a tettesre vonatkozó adatai sok esetben fontosak lesznek, ámbar akkor sem mindig. Általánosan tudott és ismert az a lélektani tapasztalat, amelyet mindenki önmagán is észlelhet, hogy sok mindent, amit naponként látunk a valóságban még sem vesszük észre, azaz valamely tárgy stb. meglátására öntudatunkba nem hatol be. Próbáljunk például néhány jó ismerősünkről nyomozólevelet leírni s azután hasonlítsuk össze a személyleírást az eredetivel. Alig hiszem, hogy olvasóink közül valakinek jobban sikerülni ez a kísérlet, mint jómagannak; el fognak csodálkozni, hogy számos, igen szembeötlő és megkülönböztető ismertetőjelt teljesen figyelmen kívül hagytak, és a test-magasság, a haj színe, az orr stb. leírásánál is néha jelentékenyen elértek az eredetitől. Ehhez hozzájárul még, hogy olyan emberek is, akik bámulatos emlékező tehetséggel bírnak s akik a tettest, ha azzal szembesítenének feltétlenül és kétséget kizáró biztossággal felismernék, azok sem képesek egy, csak valamennyire találó személyleírást adni, mert legtöbb esetben hiányzik náluk annak a lehetősége, hogy a tudatukban meglévő kép leírásánál a kellő nyelvi kifejezéseket használják, más szóval nincs elég szóbőségük arra, hogy az illető egyént úgy, amint azt lelki világukban látják, írásban, vagy szóval leírják.

Sok minden befolyásolja a személyleírás pontosságát így az idő, a testi közérzés, frissesség, vagy fáradtság érzete, ugyszintén harag, vagy félelem, továbbá, hogy hirtelen vagy lassan történt-e a cselekmény, mindez természetesen latba esik. Olyan eset részletéből és szereplőitől, amely engem is érint, vagy amely felkeltette érdeklődésemet, több marad meg emlékezetemben, mint amely közönyös reám.

Eszerint a káros a házasságszédelgő, az uzsorás, a hamisjátékos és egyéb olyan egyének személyiségét, akikkel többször érintkezett s akik érdeklődését — anélkül, hogy különösen élénk indulat, a felfogást előnytelenül befolyásolná, bizonyos mértékben felkeltették, a viszonyokhoz képest a legkönnyebben fogja tudni leírni.

Ha azonban a káros például betörésen lepte meg a tettest, vagy ha egy rabló vagy egy gyilkos személyleírásáról van szó, akkor a sértettnek a cselekmény elkövetőjére vonatkozó adatai annyira hézagosak és megbízhatatlanok lesznek, hogy alig lesz valamennyire is értékük a további nyomozás során. Gyakorlati szempontból csak az a fontos, hogy az illető tanu, akinek észleleteiről szó van, jól vagy rosszul értékelhető, mert általános megállapítások, még ha azok százezrekről vett próbákon alapulnak is, keveset vagy semmit sem használnak nekünk; itt kizárólag a tanu egyéniségének mivolta a mérvadó, ez pedig minden adott esetben rendelkezésünkre áll.

Mint már előbb említettem egy és ugyanazon észlelő egyén képessége a legkülönbözőbb körülményektől függ, így tehát nem mindig egyforma. Így azután nagyon könnyen lehetséges, hogy például egy tanu, aki általában véve, nem a legjobb *felfogással* bír, kihallgatásakor kitűnő *megfigyelő*-képességre valló vallomást fog leadni és megfordítva.

Ugyszólván teljesen megbízhatatlan az olyan egyének bemondata, akik abban az időben, amidőn észleleteiket tették, fel voltak indulva. Klasszikus példáját hozza fel ennek a megboldogult dr. Hans Gross grációi egyetemi tanár. Elbeszéli, hogy vizsgálóbíró korában egy kivégzésen volt jelen.

A kivégzés után dr. Hans Gross négy szemtanútól megkérdezte, hogy milyen színű keztyűt viselt a hóhér.

**Hegedűt, harmonikát, tárogatót,** és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

**MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA**



**STOWASSER J.**

es. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becseselés. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.



Az első fekete, a másik világoszürke, a harmadik fehér keztyűt vélt látni a hóhér kezén, míg a negyedik váltig erősítette, hogy a hóhér egyáltalában nem viselt a kivégzésnél keztyűt. Mind a négyen közvetlen közelében voltak a hóhérnak, valamennyien a legnagyobb határozottsággal mondották be észleleteiket s máig is mindegyikük abban a szent hiedelemben van, hogy ő látta a helyeset.

Egy norvégiai fegyházban történt az alábbi mulatságos eset. Sétaközben az egyik fegyencz — egy hirhedt betörő — a felvigyázó örre vetette magát. Ez a fegyencz kezében egy hosszú tört látott villogni s rémülten menekült. Ugyanezt tette a fegyencz is. Mikor később elfogták, a legbehatóbb nyomozás során kiderült, hogy a fegyencz egy a kezében tartott heringgel ijesztett rá az örre, aki rémületében törnek nézte az ártatlan halat.

Ilyen és ehhez hasonló észleletek arra intenek bennünket, hogy a meglepett és megrohant sértetteknek a tettesről szóló személyleírását a legnagyobb óvatossággal kell fogadnunk, mert ezek értéke legtöbb esetben egyenlő a nullával.

Különösen olyan esetekben kell számolnunk a valótlan bemondással, amikor a sértett a fején szenvedett sérülést. Előfordult például, hogy a sértett azt jelentette, hogy őt Nagy István a koresma pitvarában egy hordó dongájával vágta fejbe, holott a nyomozás során kétséget kizárólag megállapították, hogy a sérülés nem Nagy Istvántól, hanem Horvát Jánostól eredt s az sem a koresma pitvarában, hanem a piac téren ütötte föbe. Megállapítást nyert, hogy egyszerű arculütések is maguk után vonhatják a sértett emlékezőtehetségének esetleges korlátozását.

Jóval nehezebb a nyomozó közeg feladata, hogy ha a sértett a tettest nem látta és más szemtanút sem lehet találni. Ilyen esetben már az is elég nehézséggel jár olyan személyekre szert tenni, akik az esetleg a tett elkövetésével vádolható gyanusítottat a tett színhelyén látták. A tett elkövetési módjából és színhelyéből néha elég bizonyossággal következtethetünk arra a társadalmi körre, amelyben a tettest keresnünk kell.

Így például: ha a névtelen levél írója bizonyos olyan ismereteket árul el, amelyekhez csak bizonyos személyek juthattak, vagy pedig a lopás kivitelének módja arra mutat, hogy azt vagy egy házbeli, vagy legalább is ennek tudtával és beleegyezésével követte el egy harmadik személy, óvatos és gyanút nem keltő módon kivesszük a sértettből, hogy a házbeliek, vagy a közelebbi ismerősök köréből ki, vagy kik lehetnek azok, akik a tett elkövetésével gyanusíthatók. Ilyenkor abból a szempontból kell kiindulni, hogy a gyanúsítás tekintetében számbavehető személyek közül *mindenki* gyanús.

Nem szabad sokat adnunk a sértettnek olyan bemondásaira, hogy ez vagy az biztosan nem követte el a lopást, mert megbízhatósága és hűsége minden kétséget kizár.

Mert a bűnügyi tapasztalat azt mutatja, hogy olyan személyek követnek el elég gyakran bűncselekményt, akikről környezetük ezt soha fel nem tételezte volna.

Egy fiatal, nagyműveltségű főúri hölgyet megloptak. A gyanu a hölgy akkor nemrég fogadott fiatal inasára terelődött, azonban a hölgy oly bátorsággal szállott sikra inasának ártatlansága mellett, hogy a nyomozó közegnek önkéntelenül eszébe villant, hogy a hölgy alighanem viszonyt folytat a fiatal csinos legénnyel s azért nem akarja, hogy a lopást ráderítsék. Ennek daczára sikerült néhány hónapra a tettest az inas szeméjében kideríteni, amennyiben a járőr épen akkor érte tetten, amint az ellopott ékszerek egy darabját a koresmárosnál el akarta zálogosítani. Ekkor a károsult nő beismerte, hogy egy «hires» kártyavető asszony arról biztosította, hogy a lopást nem a házi alkalmazottak közül követte el valaki, hanem idegen volt a tettes. A további nyomozás során kiderült, hogy ez a modern jósnő az inas nagynénje volt, s az is kiderült, hogy az inas — elterelendő magáról a gyanút — rávette úrnőjét, hogy vettesse ki a jósnővel kártyán, hogy ki a tettes. (Amint az esetből látjuk, még magas műveltségű nők sem vetik meg a jósnőket meghallgatni, mit szóljunk akkor, hogyha a szegény falusi asszony nép olyan könnyen megy lépre a cigányasszonyok jövendőmondásaira és egyéb szédelgéseire?)

A napisajtó gyakran rendkívül értékes adatokat szolgáltat az ismeretlen tettes kilétét illetőleg, s akárhány esetben kizárólag a sajtó hirszolgálatának köszönhető egy-egy feltűnést keltett bűnügy tetteseinek leleplezése és kézrekerítése. Évekkel ezelőtt Budapesten meggyilkoltak és kiraboltak egy magánosan élő nőt. A tettes személyére vonatkozólag semmiféle kiinduló pont nem állott a nyomozóközégek rendelkezésére. Egyetlen nyomra vezető adatnak látszott egy kis czédula, amelyet a meggyilkolt holmija között találtak s amelyen két sor férfikéztől eredő írás volt.

A rendőrség lefényképeztette, sokszorítottatta és azzal kérelemmel küldötte a czédulát a napilapok szerkesztősegeinek, hogy azt a lapban közöljék. Olvasta lapjában ezt a czédulát a központi ügyészség egyik hivatalnoka is akinek úgy rémlett, hogy nemrégén szakasztott olyan sajtósági írásu tanuval vett fel jegyzőkönyvet, mint az ujságban közölt írásé. Kutatni kezdett az irattárban és csakugyan meg is találta a kérdéses jegyzőkönyvet. Ennek alapján az írásszakértők minden kétséget kizárólag megállapították, hogy a két írás egy kéztől ered s a

# Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhethetünk, ha bakancsot, oszimat a rég bevált izoláló hatású „**CAMPOLIN**” törvényileg védett vízhatlan bőrkendőccsel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

**Krayer E. és Társa** oszegtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Ujpesten: Árpád-ut 40. szám.

tettes még aznap megkerült s meglepetésében mindent töredelmesen bevallott.

A büntettes minden lehetőt elkövet, hogy a nyomozást lehetőleg megnehezítse vagy épen meddővé tegye, e célból gyakran nemcsak a járását, testtartását, szakállát, haja színét változtatja, de nemritkán a testmagasságot is színleli. Az egyik bank pénztáránál egy család kitűnően hamisított értékpapírokat váltott be valódiak gyanánt. A nyomozásnál az összes tanuk, maga a pénztáros is úgy vallottak, hogy a tettes feltűnően alacsony ember volt, aki földig érő felöltőt viselt. Más adatok alapján bevezetett nyomozás alapján a tettes hamarosan kézrekerült, még pedig egy feltűnően magas férfi személyében. Ez bevallotta, hogy a bank benyíló ajtaja és a pénztár közötti rövid távolságot erősen meggörcsített térlelkel járta meg, hogy a testmagassággal tévuttra vezesse a nyomozót.

Egy hirhedt vasuti zsebtolvaj asztalosenyvből és finomra præparált májszinü keztyüből a *megettévesztésig* hű hatalmas anyajegyret rögtönzöt arczára, melyet a jól sikerült zsebműtétek után egyszerűen lemosott az arczáról s a károsok futhattak az «anyajegyvesztés» tolvaj után.

Egyáltalában kendőzés, masszazs, jódtinctura segélyvel teljesen átváltoztatható az arcz, s ha még a járás *módját* is megváltoztatja a tettes, ember legyen a talpán az a tanu, aki változott viszonyok között a tettesre ismer. Itt is a gyakorlat teszi különben a mestert: a gyakorlott tolvaj elváltoztatott külsővel követi el a tettet, míg az ujoncz fordítva. Világos, hogy — tolvajszempontról az előbbi módszer előnyösebb.

## Csendőrök harczi Erdélyben.

*Irtá: V.*

Az erdélyi román betörés alkalmával csendőr bajtársaink által tanusított páratlan vitézségről a legelőkelőbb lapok ismételtelen megemlékeztek már, azért még sem vélek céltalan munkát végezni, ha lapunk hasábjain, egy jelen volt csendőrtiszt elbeszélése nyomán, vitéz bajtársainknak, fáradságot nem ismerő, önfeláldozó küzdelmeiről — mint követésre méltó cselekedetről — röviden beszámolok.

Billes János őrmester, prázsmári őrsparancsnok, folyó évi augusztus hó 28-án, vasárnap délután, az őrsére beosztva volt négy csendőr és 16 népfölkelő jelenlétében szabályszerűen megtartott parancskiadás befejezése után a szolgálatmentes legénységnek megengedte a kimenést s maga is visszavonult családja körébe.

Ekkor még csak nem is sejtette, hogy milyen veszély fenyegeti a 25 kilométernyire lévő romániai határ felől.

Délután 4—5 óra tájban, az őrsén beosztva volt Erdélyi István nyug. csendőr ez. őrmester, népfölkelő jelenti neki, hogy mintegy 16 kilométernyire, Brassó fölött feltűnően sok repülőgépet lehet látni. Ezen jelen-

tés vétele után — bár különösebb veszélyre még nem gondolt — nyugtalanodni kezdett s addig le sem csillapodott, míg az oda kirendelt cs. és kir. 43. gyalogezred egyik zászlóaljánál nem kérdezősködött a repülőgépek jelentőségéről. Sajnos, jelzett zászlóaljnál sem nyert bővebb felvilágosítást s így — közvetlen veszélyről nem lévén szó — látszólag nyugodtan tért haza; de csak látszólag, mert este nyolcz órakor már nem tudott otthon megmaradni, hanem magát, a már említett Erdélyi István — volt csendőr — népfölkelővel szolgálatba kivezényelte.

Utjuk a román határ felé vezetett. Este 11 óra tájt Százhermány község közelében egy távolról hallatszó hatalmas menydörgésszerű robbanás hangját hallották, majd pár percze az előbbi hang megismétlődött. Billes őrmester ekkor már rosszat kezdett sejteni s megis jegyezte, hogy bizonyára a románok megkezdték a háborút.

Százhermány községhezához érve, hosszú telefon-csengetésre lettek figyelmesek s a románajkú éjjeli őrtől, ki a telefontól jött, megtudták, hogy a földvári járás főszolgabirája a község biráját — ki száz ember volt — sürgősen a telefonhoz hivatja. Billes őrmester a telefonhoz megy — miután a szokatlan időben hivatalos telefonálás előtte gyanus volt — s megtudja a főbírótól, hogy kiütött a román háború. A főbíró egyben felhívta, hogy a telefon és távirdavonalak megőrzéséről gondoskodják.

Az őrmester a felhívásnak eleget téve, a további teendők időbeni foganatosíthatása végett őrsére aug. 29-én reggel négy órakor bevonult. Ekkor már otthon egy telefon-parancs várta, hogy a környéken munkára kiadott mintegy 240 főnyi orosz hadifoglyokat azonnal szedje össze s feltűnés nélkül szállítsa őket Homoródra. Ezen meghagyás óriási fáradság mellett bár, de akadálytalanul annyira sikerült, hogy a hadifoglyok még aznap este vasuton elindíthatók voltak. Csak ezen rendkívül fáradszó szolgálat teljesítésének telefonon történt bejelentése után augusztus 29-én adta ki Harsányi Barna százados, brassói szárnyparancsnok a felriasztási parancsot az őrsnek, melynek vételével megkezdődött az újabb lázas munka.

Időközben a községek lakosai is értesültek a közelgő veszélyről s ki-ki erejéhez képest igyekezett értékesebb vagyont valamiképp biztosítani, menteni; állataikat nagyobb részt szabadon hajtva, menekültek családjaikkal kocsikon és gyalog az emberek, csak a csendőrség két nős altisztje nem gondolhatott családjára és vagyona mentésére, mert az esküvel fogadott szolgálati kötelesség érzete a család iránti szeretetüket is felülmutta. Ők a nekik alárendelt 19 főnyi, nagyobb részt népfölkelő legénységet maguk között felosztva siettek a közeli hidak biztosítására, hogy a menekülő lakosság akadálytalanul visszavonulhasson, majd útközben a menekülők között kitört pánikot igyekeztek teljes erejükből ellensúlyozni. Ekkor Keresztényfalva község már lángokban állott. Billeseknek az a parancsuk volt, hogy a hosszúfalvi, zajzoni és keresztvári őrsök legénységével egyesüljenek, de ezek már ekkor harcban állottak a hegyekben betóduló joggal rablóbandának nevezhető román hadsereg előőrseivel. Augusztus 29-én este már úgy a telefon, mint a távirda összeköttetés megszakadt, az

# Ingyen rum

ot sohasem ittunk. Azonban olesó és kitűnő rumot íhatik mindenki, aki kiválóan finom rumesszenciából házilag készíti. 1 üveg 1-20 kor. használati utasítással, amelyből 1 liter legkiválóbb rum állítható bárki által elő. Legkevesebb 6 üveg küldetik postán bérmentes küldéssel 7-20 kor. ért, 12 üveg rendelésnél 1 üveg ajándék. Pontos levélezim: Czaich Zs. Cornél gyógyszerész, Szabadka/A., szegedi kapu. Szt. Antal gyógytár.

utolsó vonat elment, s a lakosság nagyrésze az előjárósággal együtt elmenekült. A visszahagyott állatok uton-utfélen gazdátlanul össze-vissza szaladgálva, bögtek s ebben a zürzavarban utászaink, hogy a románok előretörését némileg megnehezítsék, Kökös folyó vasuti és orszáagi hidját is felrobbantották, visszahagyva a csekély számú csendőrséget. E kis csapat, eme válságos helyzetében mindaddig helyt állott, míg az oláh túlerő elől kényszerítve nem lett a visszavonulásra. Ez csak úgy sikerült, hogy az éj leple alatt a felrobbantott vasuti hid el nem szakadt vasuti sinjein kúsztak át egyenként.

Augusztus 30-án Illyefalvára történt visszavonulásukkor, a községben csak néhány román-ajku lakost találtak, míg a többi nép — visszahagyva úgyszólván mindenét — elmenekült. Itt az örsön már senkit sem találtak, csak néhány hizott sertést, melyek az éhségtől ordítottak. Az örs legénysége szintén szolgálatban állt, míg a nők családjai és a főzőnő elmenekültek. Másfél napi koplalás után, az örs konyhájában talált négy frissen sült kenyert elfogyasztották s azzal tovább indultak, miközben Erdélyi népfölkelő egy talált kerékpáron a további parancs kikérése és lőszerszerzés céljából Sepsiszentgyörgyre ment, hol Kenedy Nándor századostól Szentpéterhegyre leendő felvonulásra kapott parancsot. Ezen parancs vétele után Illyefalvára visszatért, hol szorongatott helyzetben talált bajtársait lőszerezéssel ellátta s — kapott parancs értelmében — Szentpéterhegyre való felvonulásukat elősegítette. Itt már néhány száz csendőr és egy tüzérségi is volt, valamint Kopfstein alezredek vezetése alatt a cs. és kir. 43. gyalogezred egyik ötvenszeres erő elől visszavonult, alaposan megfogyott zászlóalja is ide rendeltetett, hogy a magaslat védelmében közreműködjék.

Szentpéterhegyre történt felvonulásuk után, rajvonalba fejlődött a csekély számú, nagyjából csendőrből álló csapat s várta az oláhok támadását. Közben Erdélyi és Komanics őrmesterek 4—4 népfölkelővel fent nevezett alezredestől azt a parancsot kapták, hogy az oláhok állásait és erejét kémleljék ki. Nevezettek — parancs értelmében két ellenkező irányban utba is indultak, azonban Komanics őrmester járőréből csak egy népfölkelő került vissza, míg a többi bajtársai a rájuk bükant nagyszámú oláh csapatok golyózáporának estek áldozatul. Erdélyi őrmesternek egy cserjés között egészen Prázmárig sikerült eljutnia, hol már nagyszámú román csapatok voltak. Miután rendes uton haladniok nem lehetett, így a mélyebb vizeken is, egymásba fogózva, átkeltek vergődniök, de hogy célhoz juthassanak, ettől sem rettentek meg. Prázmár alatt egy ismerős házba, melyet először kikémleltek, betértek, s ott a viszonyok felől kellően tájékozódva, éjjel ismét visszatértek s sikeres jelentéseiket leadták, melyért dicséretben is részesültek.

A rajvonalba fejlődött csendőrök, hogy nagyobb számú csapatnak tűnjenek fel, folytonosan jártak-keltek a rögtönzött lövészárkokban, miáltal sikerült a románokat félrevezetni, mert azt hitték, hogy túlerővel állnak szemben, mi miatt az előretörésben megátoltattak s egyelőre tüzérségük a tartalék — mely egyáltalán nem is volt — állásait vette erős ostrom alá s midőn — az oláhok számítása szerint — a tartalékot elpusztítottak képzel-

ték, kezdtek előretörni. Különös, hogy a csendőrök ellen küldött román járőrök nagyjából mind tudtak magyarul s ezzel lépre akarták csendőreinket csalni, mi azonban nem sikerült nekik. A szentpéterhegyi magaslaton vívott harcok a románoknak nagy veszteséget okoztak, mert a lassan felfejlődő ellenséget csendőreink egyenként majdnem mind leszedték: mindazonáltal Kopfstein alezredek látva a sokszoros túlerőt, tartalék és megfelelő hadtáp hiányában, kényszerítve volt elrendelni a visszavonulást. Ezen ütközetben Erdélyi őrmester egy gránát-lövedék által feldobott földhalmaz alá kerülve, belső sérülést kapott s kórházba került, honnan azonban párnapos pihenés és rendesebb táplálkozás után magához térve, ismét visszatért most már csendőrezredde alakult csapatjához, mely ekkor már Imreh alezredek parancsnoksága alatt küzdött az ellenség ellen, mindenütt legelől és a legveszélyesebb helyzetekben.

Az ellenség úgy látszik már azt hitte, hogy mással nem is lesz dolga, csak folyton, a mindenhol felbukkanó, de nem nagy számú magyar csendőrökkel, kik ugyan eléggé megritkítják soraikat és alaposan akadékoskodnak az előretörésben, végeredményében azonban kénytelenek a többszörös túlerőnek engedni s így majd csak egyszer mégis célzt érnek. Azonban, mint ahogy minden beestelen cselekedet végeredményében megbozolja magát, ép úgy rajta vesztettek az oláhok is, mert október elején, midőn már a Goldbach féle hadosztály felfejlődésben volt s így rendes hadtáp és tartalék áll rendelkezésre, a csendőrezred is nagyobb ütközetre vállalkozott, mely alkalommal október 2-án Pusztaczelinánál több román ezreddel tűzbe került, hol — bár a csendőrezred is nagy veszteségeket szenvedett — mégis sikerült az ellentállást alaposan megtörnie, minek következménye, a románok visszavonulásának a kezdete lett.

A pusztaczelinai nagy ütközet testületünkben örökemlékü marad, mert — bár csendőreink e világot felforgató háborúban, bárhol is résztvettek, mindenütt csak dicsőség koronázta be vitéz és szolgálatkész cselekedeteiket — különösen itt végeztek önállóan emberfeletti munkát, amidőn úgyszólván ötvenszeres erővel vették fel a harcot s nem törődve az étellel, a Király és a Haza üdvéért önfeláldozóan ontották vérüket. Az eredmény nem maradt el, mert az ellenség ellentállása megtörtött és visszavonulását kényszerült megkezdeni. Testületünk tagjai mindenkoron büszkén tekinthetnek vissza az erdélyi román betörés idejére, különösen pedig a pusztaczelinai nagy ütközetre, hol Sikorszki Zsigmond őrnagy — számos bajtársainkkal együtt — midőn csendőrzászlóalját — mint azt már egy ízben megirtuk — többszöri nehéz, de eredményes tusa után ismételt rohamra vezette, szintén hősi halált halt. Hősi halált halt, de emléke testületünkben örökké élni fog. Nem kimélve életét, fáradságot nem ismerve, elől járt mindenütt s midőn már-már elérte volna küzdelmes önfeláldozó fáradságának gyümölcsét, az ellenség gyilkos golyója kioltotta életét, mely még sokra lett volna hivatva.

Pusztaczelina és Moha községek között, utóbbiból három kilométernyire — előnyomulás alkalmával — látta Erdélyi István őrmester, midőn négy sebesültvivő egy sátorlapban hozott egy holt csendőrtisztet, kit két csendőr-őrmester teteme mellé fektettek s egy főorvos jelenlé-



**HEGEDŰ**  
remek felszereléssel  
10—12—15 20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangszerről külön árjegyzék kérendő.

**HARMONIKA**  
10—12—15—20 korona  
finomabb 2 soros 30—40—50 kor.

**GRAMOPHON**  
40—50—60—70 korona  
legfin. aozál gramofonkészlettel





Francia foglyok.



A nyugoti harcterről. — Futóárok Douaumontnál.



tében az eltemetésükhöz fogtak. Erdélyi bajtársunk a nagy izgalom daczára is időt szakított magának, oda ment s az orvosnak jelentette, hogy az elesett csendőrtiszt: Sikorszki őrnagy, kinek személyazonosságát addig nem bírták megállapítani, mert ütközet közt rövid visszavonulás ideje alatt, nevezett tetemét az oláhok teljesen kifosztották, míg arczát a homlokából kitóduló vér elváltoztatta. Erdélyi őrmester előadása szerint később Salamon Imre csendőrőrmester Sikorszki őrnagy egy névjegyét megtalálta, melyre elesése esetére teendő intézkedések voltak feljegyezve.

Később Zölde Mihály járásőrmester megtudva Sikorszki őrnagy közös sírjának helyét, azt onnan bajtarsaival kiemelte s az utszélről egy méltóbb helyre: Moha községben egy vagonos százsz ember virágos kertjében temettette el.

Erdélyi bajtársunk előrenyomulásnál egészen Kóhalomig jutott, hol hosszú tartalmu pergőtüz alatt állottak, de végereményben mégis sikerült itt is letörni az oláhokat, kiket azután Bereczkig üldöztek. Bereczk községben azonban meg kellett állniok, mert az oláhok nagyobb számú tüzérséget kaptak, mely folytonosan erős pergőtüzben tartotta csapatainkat s ez alkalommal Erdélyi őrmester is egy srapszeláncból sulyosan megsebesült. Mivel azonban ép az erős ágyútüz miatt sebesültvívők sem mutatkoztak, fájdalma pedig tűrhetetlen volt, minden erejét összeszedve a kötözőhely felé indult, miközben folyton ágyúztak körülötte. Végre Bereczk községbe érkezett s remélte, hogy elsősegélyben lesz része, azonban csalódott. Az oláhok ágyúzása ép ekkor a községet vette célba. Jobbról, balról romba dőltek a házak az erős gránátlövések következtében. Az út közepén haladó konyhakocsit, melyben már kész ételek voltak, a rajta volt személyzettel együtt egy gránát szintén eltalálta, később, midőn a templomban vélt menedéket találni, egy lövedék oda is eljutott. Életét csak az isteni gondviselés őrizte meg. Később mégis sikerült feltalálnia a kötözőhelyet, hogy elsősegélyben részesült, majd később a kézdivásárhelyi tartalékkórházba jutott ideiglenes ápolás alá, míg jelenleg a budapesti Erzsébet kórházban ápolják sulyos sebeit.

Csendőreink erdélyi küzdelmét élethűen leírni sok lenne. A felsoroltakat — melyek az egészeknek csak kis töredékét képezik — Erdélyi bajtársunk által átélt tapasztalatok nyomán irtam meg, buzdításul azon bajtársainknak, kik ily küzdelemben részt nem vettek még.

## KÉPEINKHEZ.

### A nyugati harcztérről.

A hosszú hónapok óta tartó véres harcoknak csak nem akar vége szakadni a nyugati harcztéren. Két nagyhatalom, az angol és a francia, jóformán minden erejét felvonultatta ott, hogy szövetségesünket, a hős német hadsereget feltartóztassa annak idején szándékolt előnyomulásában. Gigászi erők mérték össze fegyvereiket s hónapok óta ugyszólván majdnem ugyanazon a helyen pusztítják egymást. Egyik ellenséges offenzíva a másikat követte azóta, de a százezrekre rugó emberi veszteségek után sem tud az ellenség különös eredményt felmutatni.

Bámulatos az a hősiesség, az a kitartás s az az eredményes védekezés, amit dicső szövetségesünk ezen a fronton kifejt. Az összes ellenséges vonalakon ott

állanak a német haderő dicső csapatai mindenütt s a győzelmes támadásoknak egész sorozatát vívták már ki és vivják most is a gombamódra szaporodó ellenségekkel szemben s emellett szinte törhetetlen erővel tartják fel az angol és a francia nemzetnek majdnem az összes világrészek fajtáiból összetoborzott s milliokra rugó hadseregeit, amelyek még csak annyit se tudtak eddig elérni, hogy hős szövetségesünket visszavethessék a másfél év alatt elfoglalt idegen területekről.

Kétségtelen, hogy nincs olyan hadsereg, amely ilyen óriási arányú támadásoknál és védekezéseknél veszteséget ne szenvedne. Szenvedett német szövetségesünk is. Ahhoz a közismert veszteséghez képest azonban, amiket ellenségeinek okozott, mondhatjuk, hogy eltörpül a német hadsereg vesztesége. Élénken bizonyítja a jelen számunkban bemutatott képek jelentőségéből levonható következtetés is annyiban, amennyiben ott, ahol ilyen óriási erőkkel szemben a védekező fél még foglyokat is ejthet, már pedig az itteni felvételeken látható francia foglyok a legutóbbi harcokból valók, ott ugyancsak nem számíthat az ellenség hamarosan döntő győzelemre.

## HIREK.

**Adományok.** Legutóbb a következő adományok folytak be hozzánk: a bagaméri őrs legénységétől 16 korona 50 fillér a vak katonák javára és 28 korona a vörös kereszt javára, a szinnai csendőr őrsparancsnokságtól 51 korona 73 fillér háborúban elesett csendőrök özvegyei és árvái javára, a nagyszalcskai csendőr őrsparancsnokságtól az internátus javára, 20 korona. Az adományokat rendeltetési helyeikre juttattuk.

**Dicséret.** A cs. és kir. 14. számú szállásmesterosztalg parancsnokság, Lang István, V. számú csendőrkerületbeli, tábori csendőri szolgálatra beosztott alőr-mesternek, az 1916 évi szeptember hó 20-án Niestaniceben kiütött tüzvész alkalmával, gyors és körültekintő közbelépése és a tüzoltásnál kifejtett önfeláldozó közreműködéseért, a legfelsőbb szolgálat nevében, dicsérelő elismerését fejezte ki.

**Erdélyi menekültek kérelmei.** Albert Ignác, jelenleg a dunakeszti (Pestmegye) hadikórházban ápolás alatt álló csendőr kéri mindazon bajtársait, akik Albert Antal 2. oszt. őrmester sorsáról vagy hollétéről valamit tudnak, azt vele a fenti czimen közöljék.

Jakabos Gergely, a m. kir. 24. honvéd gyalog ezred törzséhez, mint ezredczipész beosztott népfelkelő, 23 tábori posta szám alatti czimmal, lapunk olvasóihoz azon kérelemmel fordul, hogy azok, akik fivérérol, Jakabos Pál őrmesterről és ennek családjáról valamit tudnak, ezt vele tudassák. Jakabos Pál őrmester legutóbb a Kolozs megyei mezőőrményesi őrsön teljesített szolgálatot és a románok betörése óta nem adott életjelt magáról.

Lukács Józsefné, aki Gergyószentmiklósról a Sopronmegyei Szany községbe menekült a hágótóljai őrsön teljesített népfelkelő férjét, Lukács Józsefet keresi. Akik tudnak róla valamit, irjanak a szanyi csendőr őrsparancsnokságnak.

Egy fiaért aggódó apa ugyancsak lapunk olvasóihoz fordul. Szép Károly tizedes, az 50. számú bányamunkás keretszagnál, Tatabányán egy hozzánk intézett levelében, aggodalommal telve panasolja, hogy a legutóbb a felsőtöröcsvári őrsön (Fogarasmegye) szolgálatot teljesített hasonnevű csendőr őrmester fia folyó évi

augusztus hó eleje óta nem adott életjelt magáról. Ha olvasóink közül valaki sorsáról valamit tudna, értesitse őt a fent közölt czimen.

**A herczeghalomi vasuti katasztrófa áldozata.** Az a borzalmas katasztrófa, amely a december hó 1-ével viradó éjjelen történt és amely az egész ország lakosságát szive mélyéig megdöbbentette, testületünköl is áldozatot követelt magának. Amint egy szűkszavu távirat közli, Bedő Ferenc sziráki őrsbeli csendőr és Szigeti Lajos népfölkelő, felszólított szolgálatban, 2 orosz hadifoglyot kísérve, a szerencsétlenül járt személyvonattal utaztak. A rettenetes karambol következtében Bedő Ferenc csendőr életét veszítette, míg Szigeti népfölkelő egy könnyebb sérüléssel menekült meg az életveszedelemből. A kísért orosz hadifoglyo közül egyik sulyosan, míg a másik csak könnyen sérült meg. Szerencsétlenül járt és szolgálatteljesítés közben életét veszített bajtársunk tragikus sorsa iránt őszinte részvéttel viseltetünk.

## KÜLÖNFÉLÉK.

**Mackensen életmódja.** Egyik bolgár ujság érdekes dolgokat ír Mackensenről, a kinek főhadiszállásán több napig időzött. Azt írja a nagy hadvezérről, hogy teljesen a munka embere, a ki naponkint mindössze öt órát alszik. Reggelijét hat óraker fogyasztja el s még az utolsó falat a szájában van, a mikor már a dolgozószobájába lép. Czeruzával a kezében ül csendes dolgozó szobájában, s időnkint föláll s az ablakhoz megy. Homlokát a hideg ablaktáblához nyomja s perczekig áll úgy elgondolkozva. Környezetének előadása szerint a hadvezér még sohasem közölte legszűkebb környezetével sem semmiféle tervét, a míg alaposan magában ki nem dolgozta s a míg még az ellenségnek várható intézkedéseit is nem analizálta. Es mialatt a fronton a gigász küzdelem folyik, fagyos nyugalommal ül telefonja mellett s várja a jelentéseket a nélkül, hogy egy pillanatra is elveszítene nyugalmát. E mellett katonáival szemben végtelenül jóindulatu. A minap adjutánsa kíséretében a frontra ment, a mikor találkozott egy katonával, a ki elment mellette, a nélkül hogy üdvözölte volna. A marsall visszahívta a katonát, mire a következő párbeszéd folyt le közöttük: — Miért ment el mellettem úgy elgondolkozva, — kérdezte Mackensen. — Bocsánatot kérek, mondotta a megszólított, nem vettem észre, kegyelmes uram. — Nem azt kérdeztem, hogy miért nem köszönt, hanem azt, hogy miért van úgy elmélyedve? — Már több mint egy hónapja nem kaptam hirt hazuról s utolsó levelében arról panaszkodott az asszony, hogy gyermekünk beteg. Ez járt a fejemben, kegyelmes uram. Mackensen intett adjutánsának, a ki följegyezte a katona nevét. Két nap múlva a katona lakóhelyének polgármesteri hivatalától táviratot kapott, a mely részletes hirt hozott neki családjáról. Más alkalommal egy súlyosan sebesült katonát emeltek le a betegszállító kocsiról. A nagy vérvesztéstől sápadt katona, a kinek lába volt eltörve, rettenetesen szenvedett a kiállott fájdalomtól. Mackensen odasietett hozzá s a karja alá támasztva karját, maga emelte át a kocsiról a hordágyra. A hadvezér egyébként majdnem minden második nap meglátogatja a kórházakat és minden sebesülthöz van egyikét vigasztaló szava s bőven oszt ki szivart és cigarettát hősei között. Estére ismét dolgozó asztalánál foglalatoskodik s az éjszakai órákig dolgozik. A reggeli rendesen katonáinak valami jó jelentésével kezdődik. Mindenki szereti ezt a teljes ka-

tonát és egész embert, a ki minden borzalmat szigoru parancsossal tilt meg katonáinak, de viszont a szép tettek számára is van dicsérő szava. Mindig ünnepnap az, a mikor az átvonuló német, bolgár és török hősök mellét maga disziti föl a vaskereszttel.

**A háború költségei.** A háború tartamával fokozatosan nőnek a háború terhei és költségei és minél tovább tart ez a földrengető vérzivatar, annál rohamosabban szaporodnak azok a milliárdok, a miket a hadviselés fölemészt. Ha összehasonlítást teszünk a most folyó világháború és a korábbi hadjáratok és háborúk költségei közt, akkor tűnik csak ki szembeszökően, hogy a most folyó háború költségei minden képzeletet felülmúlnak s valóságos rekordszámba mennek a hadviselés történetében. A napoleoni háborúk — 1795-től 1810-ig — körülbelül 3 milliárd angol fontot, vagyis mintegy 25 milliárd koronát emésztettek föl. A krimi hadjárat költségei 340 millió angol fontra, tehát körülbelül 8500 millió koronára rugtak. Az angol-amerikai háború mindössze csak 40 millió angol fontba, illetve czirka egy milliárd koronába került, míg ellenben az amerikai Uniónak Mexikó elleni háborúja 36 millió angol fontot, tehát körülbelül 900 millió koronát emésztett föl. Az amerikai polgárháború 1600 millió angol fontot, — 40 milliárd koronát nyelt el; a porosz-osztrák háború ellenben 65 millió fontba, illetőleg 1600 millió koronába, — és az 1870—71-iki német-francia háború 600 millió fontba, vagyis 15 milliárd koronába került. Az 1905-ig lezajlott nagyobb és nevezetesebb háborúk összköltsége ilyenformán 6.770.000 angol fontot, illetve 170 milliárd koronát tesz ki. Ezen adatokkal szemben ellenben pontos megállapítás szerint a mai világháború csak magának Angliának naponként négy millió fontjába, vagyis 100 millió koronájába kerül, úgy hogy az entente három vezető nagyhatalmi állama, — Anglia, Franciaország és Oroszország, — naponta és összesen több mint 220 millió koronát fecsérel és költ el a háborúra. A központi szövetséges hatalmak költségei ennél jóval alacsonyabbak. Mindent összevéve azt konstatalhatjuk, hogy a világháború ez év elejéig összesen 8800 millió angol fontot, illetve 220 milliárd koronát emésztett föl.

## Szerkesztői üzenetek.

**1877.** A járőrök ellenőrzésének foganatosítására nézve a Cs-1. szolgálati utasítás 167. §-a félremagyarázhatlan határozványokat tartalmaz s minthogy az ellenőrzés gyakorlása az őrsparancsnokra van bízva, azt saját belátása szerint eszközli. Nézetünk szerint az őrsparancsnoknak módjában áll, hogy a járőrt szolgálata közben bizonyos helyeken meglepetésszerűen feltalálja anélkül, hogy az ellenőrzés helyét és idejét előírja.

**Uhorna.** 1.) A legénység anyagi helyzetének javítását célzó intézkedések folyamatban vannak. 2.) Az engedély megérkezéig szolgálatban nem viselhető. 3.) A rendfokozat a mérvadó s nem az, hogy azt vizsga utján vagy anélkül nyert-e el.

**G. J.** 1.) és 2.) Bonyolult családi ügyében a tanács keveset használhat, s mivel ügyvédet megbizni nem óhajt, leghelyesebb ha az amúgy is elvesztetteket veszni hagyja. 3.) Kérheti akár személyesen szolgálati uton, akár neje által a honvédelmi miniszter urtól.

**M. H.** 1203. 1.) A kerületi parancsnokságtól függ s itt nem tudhatjuk, 2.) Jelenleg «csendőr»; hogy milyen lesz, nem tudjuk. 3. Nem hallottunk róla.

**G. alórm.** Komárnok, Olvassa el «Uhorna» jelige 1. pontja alatt adott üzenetünket. Egyébként kérdése nem szorul feleletre.

**Érdeklődő.** A dolgról ilyen formában még nem hallottunk.

**1874.** Kár ilyen dolgokért érzékenykedni. A csendőr előjárói elismerésében és annak tudatában hogy szolgálatát jól teljesítette megleli legméltóbb jutalmát s ne vágyakozzon az olyanok elismerésére, kik szolgálatát sem nem ismerik, sem annak elbírálására hivatva nincsenek.

# HIVATALOS RÉSZ.

Néhai I. Ferencz József Ő császári és apostoli királyi Felsége végrendeletének XV. pontja a következőkben tartalommal közöltetik:

«Hadseregemről és haditengerészetemről is a meghatott köszönet érzelmeivel emlékezem meg bátorságáért és hűséges odaadásáért. Győzelmeik örömteljes büszkeséggel, az őket önhibájukon kívül ért balszerencse fájdalmas bánattal töltöttek el. Abban a kitünő szelvényben, mely a hadsereget és a haditengerészetet, valamint mindkét honvédségemet mindenkor lelkesítette, zálogát látom annak, hogy éppen úgy mint Én, utódom is mindenkor számíthat rájuk.»

## Legfelsőbb kézirat.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Kedves báró Hazai vezérezredes!

Az Istenben megboldogult Felséges Úr, az Én fenkölt Dédnagybátyám, többszörösen, kegyteljesen ismerte el ama nagy érdemeket, a melyeket Ön a magyar honvédség harcokszükségének emelése körül szerzett.

Az arcvonalban számos alkalommal láthattam eme működésének eredményeit.

Kiváló szolgálatteljesítésének legteljesebb méltánylása mellett megküldöm Önnek különös dicsérő elismerésem jelét.

Kelt Bécsben, 1916. évi nov. hó 25-én.

Károly, s. k.

## SZEMÉLYI ÜGYEK.

### Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben adományozni méltóztatott:

*a hadiüszitményes 3. oszt. katonai érdemkeresztet*

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül:

Elsner Gusztáv egy honvéd gyaloghadosztálynál beosztott I. számú csendőrkerületbeli főhadnagynak;

elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés újlag tudtul adassék különleges alkalmazásban teljesített kitünő szolgálatai elismerésül:

bobrovniki és felsődriethomai Lukácsy Béla, egy körletparancsnokságnál beosztott, a II. csendőrkerület állományába tartozó csendőr századosnak;

adományozni méltóztatott:

*a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem*

*szalagján:*

az ellenség előtt teljesített különösen kötelesség-hű szolgálataik elismerésül:

Papp Lajos 2. oszt. őrmesternek, a VIII., Juhász Lajos 2. oszt. őrmesternek, a IV., Benedek Ferencz és Mózes Károly alőrmestereknek, az I., Hegedüs József alőrmesternek, a IV., Szabó Gábor és Vitályos András alőrmestereknek, a II., Fördös József, Janica Jakab és Varga János alőrmestereknek, az V., Zavogyán György alőrmesternek, a II., Zsigó István alőrmesternek, az V., Mucsicska János, Balogh András és Lencse Ferencz alőrmestereknek, a III., Sipőcz Ferencz alőrmesternek, a VI., Faicz János alőrmesternek, a IV., Zsurka Sándor alőrmesternek, az I., Salzer Adolf járásőrmesternek és Koros Tódor alőrmesternek, a II., Miesz György alőrmesternek, a VIII., Kopacz Gergely alőrmesternek, a II. és Kiss József I. alőrmesternek, az I. számú csendőrkerületben.

### Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismerésül:

*az 1. osztályu ezüst vitézségi érem:*

Pály György 1. oszt. őrmesternek, a VI., Tatu Tihamér alőrmesternek, a VII. számú csendőrkerületben;

*a 2. osztályu ezüst vitézségi érem:*

Gombos Lajos alőrmesternek, a VIII., Dobos Lajos alőrmesternek, az VI., Bán Imre alőrmesternek, a VII., Blág Traján csendőrnek, a VI., Gödri Béla és Felező Miklós alőrmestereknek, a VII. sz. csendőrkerületben.

### Áthelyeztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1916. évi deczember hó 1-ével:

Zselyonka József, a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője mellé II. segédtszti minőségben tartósan vezényelt VII. számú csendőrkerületbeli százados, szárnyparancsnoki minőségben, a VI. számú csendőrkerülethez, Szekszárdra.

### Kineveztetett:

a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg:

1916. évi deczember hó 1-ével:

*csendőr törzsőrmesterré:*

a következő I. oszt. őrmesterek:

Tabár Antal, az I. és Kerestély Domokos a III. sz. csendőrkerület állományában.

### Ideiglenes nyugállományban meghagyatik.

Harcza Imre, I. sz. csendőrkerületbeli ideiglenes nyugállományu járásőrmester, a megejtett újabb felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Debreczen.



## Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérlház, Városháza mellett. (Rákóczi lovas szobrával szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. Csendőrségi diszvarrógépek. Világhírű tünékküti pathéfonok. Világhírű tús gramofonok. Lemez újdonságok, kerékpár felszerelési cikkek, gummik, villamos zseblámpák és elemek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

**Ideiglenes nyugállományba helyeztetnek:**

1916. évi deczember hó 1-ével:

Patakfalvy Mihály, VII. számú csendőrkerületbeli járás-  
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-  
kant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkal-  
matlan».

Választott lakhelye: Gyulafehérvár.

Bátori Ferencz, IV. számú csendőrkerületbeli járás-  
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-  
kant, népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhely: Beregszász.

Vlasits János, VI. számú csendőrkerületbeli járás-  
őrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rok-  
kant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhely: Sümeg (Zalamegye).

**Okiratilag megdicsértettek:**

a magyar szent korona országaihoz tartozó csendőr-  
ség felügyelője által:

a baborúban teljesített kitünő szolgálatai elismeréséül:  
a m. kir. III. számú csendőr-kerület állományából:

Piriczki Dénes 1. oszt. őrmester;

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományából:

Varjassy Iván törzsőrmester, Török Nyegre Béla, Ko-  
vách József 1. oszt. őrmesterek, Molnár Elek, Karczagi  
Károly és Fraiss Vilmos 2. oszt. őrmesterek;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományából:

Lády Gyula járásőrmester és Komora Péter törzs-  
őrmester;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományából:

Vitnyédy István ideiglenes nyugállományu törzs-  
őrmester;

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság  
által:

Csik Ferencz 2. oszt. őrmester, a néhai Dajka Lajos  
csendőr gyilkosaiként szerepelt 2 orosz hadifogoly szö-  
kevény elfogásánál kifejtett kötelességü, buzgó és ered-  
ményes tevékenységeért;

Beller János alőrmester, a 1914 évi márczius hó  
3-án a homonnai vasutállomáson, a m. kir. postakincs-  
tár kárára elkövetett, mintegy 6000 korona értékét tar-  
talmazó postaszák ellopása ügyében, a tettesek kézre-  
kerítése és a bűnjek felerészbeni megszerzése körül,  
145 órán át folytatott igen fáradságos, ügyes, kitartó  
és leleményes nyomozással eszközölt kiderítéseért;

a m. kir. VI. számú csendőrkerületi parancsnokság  
által:

Varga János és Strarczli Lajos 2. oszt. őrmesterek,  
egy több rendbeli és súlyos beszámítás alá eső bün-  
cselekménnyel gyanúsított egyénnek kiváló szakértelem-  
mel, leleményességgel és fáradságot nem ismerő buz-  
galommal folytatott nyomozással történt elfogása, a  
terhére rótt bűncselekmények reáderítése és az igazság-  
szolgáltatás kezébe való juttatásáért.

a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság  
által:

Bakó János alőrmester a háború ideje alatt a köz-  
biztonsági szolgálatban tanúsított kiváló buzgalma s az  
ezáltal elért eredményekért;

a VI. számú esendőrkerületi parancsnokság által:

Berényi György I., 2. oszt. őrmester és Smodics  
József alőrmester, Mecsekszabolcs községben 1916. évi  
szeptember hó 21-én d. e. 2 órakor keletkezett tűznél  
történt gyors megjelenése s ott az igen czélszerűen  
alkalmazott és elszánt magatartással kifejtett azon ered-  
ményes tevékenységeért, hogy a keletkezett tüzet csirá-  
jában elfojtotta, ezáltal nemcsak a kigyuladt épületet,  
de több lakos vagyonát is a tűzkártól megmentette.

**Előléptettek:**

I. oszt. őrmesterré:

1915. évi július hó 20-ával:

Péter Zsigmond, II. számú csendőrkerületbeli 2. oszt.  
őrmester;

1916. évi október hó 1-ével:

Dénes József, II. számú csendőrkerületbeli 2. oszt.  
őrmester;

1916. évi május hó 20-ával:

Bruder József, III. számú csendőrkerületbeli 2. oszt.  
őrmester;

1916. évi október hó 1-ével:

Kovács Imre I., Biró Bódog, Jakabos Antal, Csökö-  
nyi Imre, Csáki Lőrincz, Márton Lajos, Sütő János I.,  
Inokai József, Serény János II., Máté Antal, Sikes  
Lázár, Székely József és Illyés József, VII. sz. csendőr-  
kerületbeli 2. oszt. őrmesterek;

1916. évi november hó 1-ével:

Szabó Erdélyi Vitus, III. számú és Bórik József V  
számú csendőrkerületbeli 2. oszt. őrmesterek;

2. osztályu őrmesterré:

1916. évi június hó 1-ével:

Kovács Márton, III. sz. csendőrkerületbeli alőrmester;

1916. évi október hó 1-ével:

Laitem Henrik, III. sz., Rab János, Juhász András  
és Nagy Gábor, IV., Fodor László II., Kupán György,  
Simófi Dénes, Csetneki Károly, Demény Gáspár, Olajos  
József, Bartos József, Szigeti Gáspár, Toka Mihály,  
Izer János, Imre Ferencz I., Sáríg Antal, Imre Jakab,  
Barthi Gyárfás és Szenkovics Antal, VII. sz. csendőr-  
kerületbeli alőrmesterek;

1916. évi október hó 10-ével:

Séra Sándor, IV. sz. csendőrkerületbeli alőrmester;

1916. évi november hó 1-jével:

Papp Pál I., Dócs József, Szakál József és Szerémi  
Pál, III., Dukai Imre, Burus Sándor, Jenőfi István,  
Huszár János, Sevesik Jakab, Kobár István, Hulala  
István, Bodor Imre V. számú, végül Szentimrei József,  
VIII. számú csendőrkerületbeli alőrmesterek;

**Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket**

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat  
általánosan elismerve legjobban szállít  
Magyarország legelső, legnagyobb  
és legrégebb hangszergyára. . . .  
Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

**SCHUNDA V. JÓZSEF**

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zene-  
akadémia, valamint az összes budapesti színházak  
hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált  
tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

**Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.**

## alörmesterré:

1914. évi december hó 12-ével:

Molnár Antal, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 1-ével:

Morár László, Tódor Ferencz és Pásztor András, I. számú és Jelenák András, V. sz. csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi november hó 5-vel:

Fehérvári István, II. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 9-ével:

Szlamka János, V. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 11-ével:

Pálfi Gergely, II. sz. csendőrkerületbeli csendőr.

1916. évi június hó 1-ével:

Bodócs István, Pap János I., Györgydeák Gábor, Vaczlav János, Szabó Benő, Győri Sándor, Fehérvári Miklós, Gávási János, V., Boja Miklós, Gergely Ádám, Kolesár József, Gál Domokos III., Kimpán Sándor, Kiss Miklós, Topor Lázár, Kimpán György, Ilyés János, Felcző Miklós, Gödri Béla, Márk Demeter, László György, VII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi július hó 1-ével:

Pap Miklós, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi augusztus hó 1-ével:

Jovicsin Zsarkó, Kocsis József, Hálapi Imre, Koleszár József, Ladinszki József III. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi augusztus hó 21-ével:

Fodoreán Vazul, V. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi október hó 1-ével:

Dudás Pál, III. számú és Balázs Márton, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi október hó 15-ével:

Németh István X., VI. és Kálmán Félix, VII. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. október hó 18-ával:

Sáray István, VII. számú csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 1-ével:

Zsiga János, Tasnádi János, Blaskovics József, III. sz., Olasin László, IV., Bartos Mihály, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök és Herczeg János, V. sz. csendőrkerületbeli vezető;

1916. évi november hó 5-ével:

Somogyi Gusztáv, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi november hó 16-ával:

Petőcz Ferencz, Sándorfi Pánfil, Tuboly Károly, Gáspár Ferencz, Takács Ferencz, Mészáros István, Homola Ferencz, Péter József, Földvári Aurél, Cotiofana Miklós, Sólyom János, Bedi Ignác, Polgár Sándor, Tóbiás István-Tóth János VII., Tóth János VI., Takács József, Bödőcz István, Molnár József II., Farkas Ferencz II., Nagy József V., Koczor Ferencz, Berecz Dénes, Csanádi István, Luczó István és Győrvári Sándor, VI. számú csendőrkerületbeli csendőrök;

1916. évi december hó 1-ével:

Szabó Albert, I. számú csendőrkerületbeli vezető és Márton Kálmán és Demeter Sándor, I. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

## Járőrvezetői jelvényt elálltattak:

Badár István, IV. számú, Düke Géza, Darázs Dénes, Zirig Péter, Seres Lajos, Bedi József, Horváth Sándor III., Tóth István II., Prist Márton, Pándi Ferencz I. és Mátyás János, V. sz. csendőrkerületbeli csendőröknek.

## Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Ács Gábor népfőlkelő, az 1916. évi augusztus havában Beregkövesd községben egy feldühödött bikának, mely egy embert a földre tepert és azt megölni akarta, gyors elhatározással, bátor és ügyes viselkedésével történt megfékezéséért;

Vagner István alörmester és Csele Gyula népfőlkelő, az 1914. évi márczius hó 3-án a homonnai vasutállomáson, a m. kir. postakincstár kárára elkövetett mintegy 6000 korona értékű tartalmú postaszák ellopása ügyében, a tettesek kézrekerítése és a bűnjelek felerészbeni megszerzése körül, 145 órát meghaladó időn át folytatott igen fáradtságos, ügyes, kitartó és leleményes nyomozással eszközölt kiderítésénél, járőrvezetőjüknek hathatós támogatásáért.

## Lovaglási jutalomdíjban részesítettettek:

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományából:

Deák András alörmester 3 drb., Szücs János I. járőr-örmester és Pilbát György 2. oszt. örmester 2—2 drb. 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítettettek.

## Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztése.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000.000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1 Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattal mellett Utalványok, Intézkedések és cheques beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományából:

Erdei István 2. oszt. őrmester 7 drb., Havasi János 2. oszt. őrmester, Domonkos Imre, Büki Sándor, Orbán József II., Koller József és Novogradecz Pál al-  
őrmesterek 3—3 db., Csala Ferencz, Kupás Márton, Matuz György járásörmksterek, Fekete Géza, Juhos Károly, Sztójka Károly 1. oszt. őrmesterek és Sámson Géza alőrmesterek 2—2 db.;

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományából:

Herczeg Jánns alőrmester 5 db., Füzy György 2. oszt. őrmester, Szürös László, Ferenczi Imre alőrmesterek 4—4 db., Furkó Kálmán 3 db., Bendek András 1. oszt. őrmester, Fülöp Imre 2. oszt. őrmester, Vigh Mihály és Kardos József alőrmesterek 2—2 db. 10 koronás aranyból álló jutalomdíjban részesítették.

### Névváltoztatás.

Oláh Elek, VIII. sz. csendőrkerületbeli alőrmester, családi nevét, belügyminiszteri engedély alapján, «Turi»-ra változtatta.

### Házasságra léptek:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Soós Lőrincz cs. cz. őrmester, Horváth Máriaival, 1916. évi szeptember hó 17-én, Baján;

Györfi József cs. cz. őrmester, Szücs Zsuzsannával, 1916. évi szeptember hó 18-án, Gomboson;

## ACETYLÉN KÉZILÁMPA!

A legnagyobb sötétségben is, 250—300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító

### ACETYLÉN-LÁMPA

csinos nikkelezett kiállításban, mely kézben hordozva vagy pedig felállítva és felakasztva egyaránt használható. **Métkülö-**  
**hetetlen minden vidéki házban.** —  
Gyári ára használati utasítással 100 mm-es  
reflektorral..... 9:50 K

115 mm-es reflektorral, kitűnő kiállításban ..... 12— K

Villanylámpák elegáns kivitelben ..... 3— K

Elemek darabja ..... 1:20 K és 1:30 K

Kizárólagos főraktár: **LÁNG JAKAB** és **FIA** acetylenlámpa-  
osztálya **Bpest, József-körút 41.** Flóküzetek: **Baross-tér 3.** és  
**Margit-körút 6.** — **Lámpaárjegyzék ingyen és bérmentve.**

Nem tetszőkért a pénzt visszaadjuk.



## VISZKETEGSÉG

bőrbaj, sömör és rühesség ellen az egyetlen biztos szer a

### „FEKETE ZSIR”

Kis doboz 3 korona, nagy doboz 5 korona használati utasítással. A pénz előleges beküldése esetén postaköltséget nem számítok. Basch T. gyógyszerésznél, Csantavér, Bács megye.

## A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hanguak is készülnek.

## Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

## MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.



## SZÁNTÓ JÓZSEF

géparuháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.



Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

# VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Ujonnan rendszeresített

6 és 13 m/m széles

**ezüst gallér sujtás,**  
**kard és kardkötő,**

valamint

**selyem csillagok**

nálunk már jutányosan beszerezhetők.

Téli felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.

# CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.  
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó  
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL  
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

## Karácsony.

... És Békesség a földön és az emberekhez jó akarat!

Közel 2000 esztendeje már, hogy ezek az igék elhangzottak.

Hisszük és valljuk ezt a békét azóta, holott folytonos harcok között hajtjuk álomra a fejünket és megint csak harczra, háborúra ébredünk.

Évek óta dül köztünk a véres háború most is. Egy egész világrész, az emberiség milliói állanak szemben egymással, öldöklő fegyverekkel kezükben és gyűlölettel eltelve szívükben.

S bár egyre újabb és újabb békehírek vetődtek fel a különböző világtájak felől, a béke galambjai még mindig késnek. Egyszer késnek.

Semleges álpróféták bukkantak fel hol itt, hol amott, a kik a béke szükségességét, hasznosságát hangoztatták. Ámde tetteik mindannyiszor ellentmondásban állottak szövegeikkel.

Észrevehető volt rajtuk is, hogy hamis a hang, amellyel a békét kínálják, de még hamisabb a kéz, mert a béke olajága helyett öldöklő fegyvereket és eszközöket nyújtottak a háborús felek részére.

Már harmadszor köszöntött be a béke nagy ünnepe: a Karácsony és még mindig «feszítsd meg» az emberiség vezérlő jelszava.

Már harmadszor zendül fel az Üdvözítő születésére emlékeztető hálaadó ének a háború kezdete óta, de hatástalanul pattogtak le még eddig a megkérgesedett emberi szivekről az isteni szavak.

A békességre vágyó igazi hangokat mindig elnyomta a fegyverek ropogása és az ágyúk döreje. A gyilkos

bosszúállás és pusztítás tovább ülte orgiáit az emberekhez való jóakarat helyett.

Most újra felcsendült a béke óhaja. Mi magunk vetettük fel annak eszméjét. Jobbjainkat az ellenség felé nyújtván, békére való hajlandóságunkat tudattuk velük.

Megsokaltuk már úgy a magunk, mint az ellenség szenvedését, a sok hiabavaló vérontást és a béke nagy ünnepének közeledésére is tekintettel, reméljük, nem lesz igyekezetünk eredménytelen.

A további következményektől azonban, ha el nem fogadják is ajánlatunkat, vissza nem rettenünk. A szenvedések még nem törtek meg bennünket, sőt kitaróbbakká lettünk általa.

Maga az Üdvözítő adott nekünk követendő példát a szenvedések eltűrésére. S mi hisszük és valljuk azt. Ebbeli hitünkben még eddig sohasem csalatkoztunk. Kétségtelenül igazolja ezt mostani helyzetünk is.

Még csak rövid ideje, hogy újabb ádáz ellenség dulta hazánkat, földönfutókká tette véreinket s ugyanott ma már győzedelmi énekek hangzanak fel az Üdvözítő születése emlékét ünneplő embertársaink ajkairól.

Harcbanálló bajtársaink karjait megacélozta a hit és a reménység és győzelmes siker koronázta fegyvereinket.

Helyzetünk tehát feljogosított bennünket a béke felkínálására, mert megmutattuk már többször a háború folyamán, hogy ellenségeink nagyságától, de az orvátadás visszaverésétől sem riadunk vissza.

S ha a megpróbáltatások ideje még nem telt el, türeink, szenvedünk tovább, ha fenéig kell is üríte-



nünk a keserűség poharát. De nem nézzük ölvetett kézzel még sem, hogy ellenség tiporja hazánkat.

Az Üdvözítő szenvedéseiből és-győzelmeiből meritünk erőt a kitartásra és a bizalomra az iránt, hogy talán mégis felragyog részünkre a béke betlehemi csillaga.

Örömmel és hozsannával üdvözöljük akkor a béke nagy ünnepét és tiszta lélekkel és öntudattal kiáltjuk ellenségeink felé is:

... Békesség a földön és az emberekhez jó akarat!

### Az erélytelenség.

Utasításaink, szabályzataink és rendeleteink nem irhatnak elő az élet tekervényes és változatos fordulataihoz simuló, minden egyes előfordulható esethez mért magatartást, hanem csak bizonyos kereteket állíthatnak fel, melyeken belül azután az eljáró járőrnek magának kell megtalálni azt a helyes ösvényt, amely őt céljához vezeti.

Természetes, hogy ezen helyes ösvénynek felismerése egyes esetekben nem könnyű feladat, de ha a járőr a szabályokhoz szigorúan alkalmazkodik és nem tétovázik, nem kapkod, hanem erélyesen halad kitűzött célja felé, vajmi ritkán fordulhat elő, hogy a helyes irányból letérhessen és saját kárán okulva, elmélkedjék igen gyakran szépen indult jövőjének hirtelen összeomlásán.

A legnagyobb hiba, amit a járőr elkövethet, az erélytelenség, a tétovázás, a kapkodás, mert a gonosztevők, akikkel szemben a járőrnek eljárnia kell, a legkisebb erélytelenséget, a legcsekélyebb tétovázást, vagy kapkodást rögtön észreveszik s így felismerve, hogy a járőr a követendő eljárást illetőleg ingadozik, tehát a velük szemben követendő eljárásnak jogossága avagy a velük szemben használandó rendszabályok mineműsége még kétes előtte, ebből azonnal tökélet kovácsolnak a maguk előnyére.

Nem egy szerencsétlenül járt jóra való bajtársunknak volt oka keservesen megbánni, hogy a neki nem engedelmességek vagy éppen ellenszegülő gonosztevővel szemben nem lépett fel azonnal a kellő erélylyel, hanem tétovázva és kapkodva akart eljárásának érvényt szerezni, amit a gonosztevő rögtön meglátva, vérszemet kapott, ellenszegülését fokozva, sőt támadásba átmenve, a járőrt lefegyverezte, igen sok esetben megsebesítette, sőt itt-ott meg is ölte.

Ezzel ellentétben, mily ragyogó példákat tudunk, midőn egyes járőrök cél tudatos erélyességén sokszor egész falvak lakosságának fanatizált dühtől szított támadása tört meg, foszlott rongyokká.

Amily lélekemelő, lelkesedésre gyújtó egy elszántan bátor, cél tudatosan erélyes fellépésnek a következménye, amikor a legmegrögzöttest gonosztevő, a legfanatizál-

tabb tömeg is megdöbbenve látja, hogy a vele szemben eljáró járőr hivatásának magaslatán, fölötte áll az ő gonoszságának, az ő fanatizmusának és riadtan ismeri el annak felsőbbségét és hatalmát és ezen megismerésben meghunyászkodva engedelmeskedik: ép oly szálnalmas és szégyenteljes jelenség egy erélytelen, kapkodó járőrnek, a fölötte elhatalmaskodott gonosztevő általi, csufos leveretése.

Csak a közelmúltban fordult elő egy eset, amelyben az eljáró járőrt ugyan nem érte csufos lefegyverezés vagy leveretés, mindazonáltal erélytelen, kapkodó és tehetetlen eljárása méltán hívta ki a kritikát.

Az eset maga a következő:

Egyik jónevű mágnásunk jószágkormányzója folyó évi szeptember hó 25-én a délutáni órákban L-re érkezett, az ottani uradalom megszemlélésére. Ott P. intézővel és K. uradalmi segédtsízzel az uradalmat járták be és este félnyolcz órakor betértek egy ottani vendéglőbe vacsorázni, miközben hárman két és fél liter bort elfogyasztva, éjjeli fél 11 óráig kedélyesen elbeszélgettek. Ezután hazamentek; az intéző és a segédtsízt, a jószágkormányzót szállására elkísérték, ott kézfogással elbucsztak egymástól.

Másnap, azaz szeptember hó 26-án reggel 3—4 óra közt P. intéző felkelt és szokása szerint, a lakásával szemben levő istállóba ment, hogy a cselédséget különösen a tehenészetet ellenőrizze. Úgy reggel félnyolcz óra tájban a jószágkormányzó is felkelt és szintén átment az istállóba, a tehenészetet megvizsgálni. Ekkor már ott volt K. segédtsízt is és mindhárman istállóról-istállóra járva, megszemlélték a gazdaságot. Reggel nyolcz óra tájban átmentek K. segédtsízt lakására, hol rövid ideig elbeszélgettek, ezután a jószágkormányzó a lakástól mintegy 50 lépésnyi távolságra levő illemhelyre ment, míg P. intéző és K. segédtsízt ez utóbbi irodájába vonultak, ahol a segédtsízt íróasztalához ült és iratait vizsgálta. P. intéző a nála volt Browning forgópisztolyt elővette s azzal minden előzetes szó nélkül, hátulról a mitsem sejtő K. segédtsízt fejére egy lövést tett, aki eszméletlenül esett le a székről és rövid haláltusa után kilehelte lelkét. P. intéző ezután az ugyanabban a szobában volt és K. intéző tulajdonát képezett vadászfegyvert magához vette, az ezen szobából nyíló előszobába ment s ott állást foglalt. Mikor a jószágkormányzó gyanútlanul az illemhelyről jövet, az iroda felé haladt, az intéző őt célba vette és közvetlen közelből az arcába lőtt. A jószágkormányzó a lövéstől találva, holtan bukott a földre.

P. intéző ekkor a vadászfegyverrel és a Browninggal átment az irodával szemben mintegy 60 lépés távolságra levő magánlakására, ott egy nála vendégségben időző urinőt üldözőbe vett, aki rémülten egy közel

**Hegedűt, harmonikát, tárogatót,** és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

**MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA**



**STOWASSER I.** os. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről ülön küldetik.







Károly király magyar népfelkelőkkel beszélget.

szobába menekült, amely szobában történetesen az intéző gyermekeinek a nevelőnője is tartózkodott. Itt a két nő ijedten az ajtónak támaszkodott s azt nyomva, az intéző bejuthatását akarták meggátolni, az intéző azonban Browningjából az ajtóra lőtt s a lövedék az ajtón keresztülhatolva, a nevelőnő karjába furódott. Erre a nők az ajtót elengedték, a vendég nő az ágy szélére ült, míg a nevelőnő az ágy alá bujt. Az intéző a szobába hatolt, ahol a vendége kétségbeesetten könyörgött neki, hogy ne bántsa, de az intéző a könyörgésre nem hederített, hanem fegyverét megtöltötte és közvetlen-közélebről vendégére kétszer rálőtt, aki élettelenül bukott a földre.

P. intéző a nevelőnőnek a szobában léteről mitsem tudva, ennek keresésére indult, de mig őt a lakás másik részében kereste, addig a nevelőnő az ágy alól előbujt, felszaladt a padlásra és a tetőzet ablakán kibujva, mintegy három méter magasságról a földre ugrott és elmenekült.

Mint hogy az intéző a nevelőnőt hiába kereste, a vadászfegyverrel és a Browninggal lakása előtt, az utcán fel és alá kezdett sétálni. Eközben a község lakossága is értesült a dologról, nagyobb csoportba verődött össze és az esetet tárgyalta. Ez alatt az intéző bement a lakására, honnan szüleinek arczképét hozta elő és azt a lakása előtti kőkeresztre helyezve, előtte letérdelt és a Browningot öngyilkossági szándékkal fejéhez emelte. Ebben a pillanatban haladt arra a róm. kath. plébános, aki rákiáltott az intézőre, hogy a keresztet ne szentsegtelenítse meg, mire az intéző felállott és a körülötte levőkkel kezdett beszélgetni.

Közben, úgy délelőtt fél kilencz óra tájban az eset színhelyétől mintegy 170 lépésnyire levő csendőrlaktanyában az őrsparancsnok is tudomást szerzett a történetekről s hogy a hallottak felől magának meggyőződést szerezzen, oldalfegyver nélkül kiszaladt az utcára s ekkor látta, hogy az intéző vadászfegyverrel és forgópisztolylyal kezében, lakása előtt az utcán föl alá sétál. Visszatérve a laktanyába, az otthon levő csendőrrel együtt felszerelt és a kereszt felé indult, amely mellett közben az intéző megállapodott.

Az őrsparancsnok az utcán összeverődött lakosságtól közben megtudta, hogy az intéző három egyént agyonlőtt és a nevelőnőt megsebesítette.

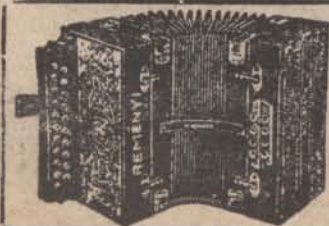
Amint a járőr a kereszt elé ért, attól mintegy 40 lépésnyire megállott és felszólította az intézőt, hogy a fegyvert tegye le és adja meg magát, de erre az intéző azt mondta, hogy azokkal, akikkel akart, már végzett, ezután bántani már senkit sem fog, de magát meg nem adja s ha az őrmester közelebb jön, föbelövi magát. Az őrsparancsnok erre akként intézkedett, hogy járőr-

társa a gazdasági udvar kapuján bemenne, a ház udvarába vezető kis ajtóhoz menjen s ha az intéző magát meg nem adná, löjje reá, mert így a lövedéket a szemben levő ház, az agyonlőtt K. segédtszít lakása felfogja s kárt senkiben sem tehet, míg ha ő használná fegyverét, a bámész néptömeg lett volna veszélyeztetve. A járőrtárs a vett parancsot már nem teljesíthette, mert az intéző az őrsparancsnok szándékát észrevette, a vadászfegyverrel és Browninggal együtt lakásába szaladt, ott bezárkózott, majd lakásába nyíló irodájába ment s annak nyitott ablakánál foglalt állást.

A járőr ezután már csak az irodahelyiség nyitott ablakán át érintkezhetett az intézővel, kit több ízben felszólított, hogy adja meg magát, ez azonban mindannyiszor azt mondta, hogy élve nem fogja magát megadni. Úgy délután öt óra tájban mégis sikerült a járőrnek az intézőt arra bírni, hogy a vadászfegyvert átadja, a forgópisztolyt azonban az asztalra tette. Ezután barátaival, ugymint az állomásfőnökkel, bíróval, jegyzővel, gyógyszerésszel, plébánossal, tanítóval, stb. beszélgetett, majd odajött földesura, a gróf is feleségével, ezek mindannyian kérték, hogy adja meg magát, de ő mindannyinak azt mondta, hogy végzett azokkal, akikkel akart, ezután már nem fog senkit sem bántani, majd odahívatta feleségét, azzal is beszélgetett és elbucszott tőle.

A járőr mindezt türelmesen nézte s csak arra ügyelt, hogy az intéző meg ne szökhessék, de egyszer sem kísérelte meg, hogy ártalmatlanná tegye vagy lelője, szerinte azért, mert neki tetteleg ellen nem szegült s miután borzalmas tettét befejezte, többé senkit sem bántott s így arra törekedett, hogy élve kerithesse kézre. Amikor azonban látta, hogy célját semmiképen sem bírja elérni, távirati jelentést küldött előljáró járásparancsnokságához s 2—3 főnyi segély kirendelését kérte, majd az intézőnek tovább könyörgött, hogy a Browningot adja ki, ez azonban a kérelem teljesítését megtagadta.

Közben beesteledett. Ekkor az őrsparancsnok maga mellé rendelte a községben volt orosz hadifogoly őrt és több polgári egyént és ezekkel a házat körülveve, esti fél tíz óráig örködött, amikor is járőrtársát azzal az utasítással küldte a laktanyába, hogy vacsorázzon meg és feküdjék le, hajnalban majd felfogja őt váltani. Másnap, 27-én reggel fél négy óra tájban az őrsparancsnok ment a laktanyába, felkeltette csendőret, azt küldte az intéző őrzésére, oly meghagyással, miszerint vigyázzon, hogy az meg ne szökhék s ha alkalom kínálkozik, fogja el; ezzel lefeküdt pihenni. Reggel fél hét órakor ismét felkelt, kiment a helyszínére s ott újból kezdte az intézővel az alkudozást, de ismét eredménytelenül és anélkül, hogy vele szemben erélyesen fellépett



## HEGEDŰ

remek felszereléssel  
10-12-15 20 korona

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangszertelepen

Reményi Mihály-nál szerezhető be Budapesten, Király-utca 58. sz.

Minden hangsorról külön árjegyzék kérendő.

## HARMONIKA

10-12-15-20 korona  
finomabb 2 soros 30-40-50 kor.

## GRAMOPHON

40 50-60 70 korona  
legfin. azél gramofonkészlettel





Károly király a magyar bakák közt.

volna. Közben, úgy éjfél tájban a járásparancsnok megkapta a segélykérő táviratot, de egyedül lévén honn, intézkedést nem tett, hanem bevárta a reggel két órakor szolgálatból bevonuló másod altisztjét s ezt vezényelte ki délelőtt öt órától kezdődőleg azon meghagyással, hogy vasuton utazva, egy utbaeső őrsparancsnokság székhelyén szálljon ki, az ottani őrsparancsnokot vegye maga mellé s ezzel a helyszínére utazva, a segélyt kérő őrsparancsnoknak jelentse meg, hogy ő ki nem jöhet, mert 29-én a dandárbiroságnál tanukihallgatáson kell megjelenie, ha tehát segélyre lenne még szüksége, táviratozzon a szárnyparancsnoksághoz, az majd kirendel valakit.

A másod altiszt, a meghagyáshoz képest, szolgálatát megkezdette és a megjelölt őrsparancsnokság székhelyére utazott, de mivel itt, az összes legénységnek külszolgálatban léte miatt, senkit sem talált, járásparancsnokának az őrsparancsnok kirendelésére vonatkozólag írásban is kiadott parancsát az őrsiroda asztalán hagyva, gyalog elindult a helyszínére, hova délelőtt kilencz óra tájban érkezett meg. Itt az őrsparancsnoknál jelentkezett s ennek járásparancsnoka izenetét átadta, ezután csatlakozott a még mindig az intézővel alkudozott járórhöz. Ezen másod altiszt rövid idő alatt látván a helyzetet és látva a járór, illetve az őrsparancsnok tehetetlenségét, biztatta ezt, hogy csináljanak már valamit, de az őrsparancsnok azzal hallgattatta el, hogy ő élve akarja az intézőt kézrekeríteni.

Így telt az idő délelőtt 11 óráig, a mikor az őrsparancsnok szolgálati fegyverével célba vette az asztalon lévő Browningot, azon reményben, hogy sikerülnie fog azt egy lövéssel hasznavehetetlenné tenni, de bár lövése talált, minek következtében a Browning a földre is esett, de használhatóságában mi kárt sem szenvedett. Sietett is az intéző ezt mihamarabb megállapítani és az őrmesternek örömmel tudtára adni.

Délután két óra tájban megérkezett a vizsgálóbíró, ki látva hogy az intéző meg nem adja magát, a járór pedig tehetetlen, kiadta az elfogató parancsot. A járór ekkor akként oszlott fel, hogy egyik tagja két egyén segélyével a lakás hátsó zárt ajtóját betörte s a belső, nyitvalevő ajtón át az irodahelyiség felé tartott, a mit az intéző észrevéve, az irodával szomszédos ebédlőbe ment, ott az ablakon levő deszkatáblákat betette és a szobát elsötétítette. A járór ezen tagja a két polgári egyénnel ezen ajtó alatt foglalt állást és fejszét kerített, hogy azzal az ajtót betörje; a járór másik tagja ezalatt az ebédlőnek ellenkező oldalán levő, szintén zárt ajtó előtt állott fel, míg az őrsparancsnok az ablakok alá állt és fegyvere tusájával az ablakdeszkatát betörni igyekezett, hogy így az ebédlőbe világosságot juttatva, az intéző elfogását megkönnyítse. Erre azonban már nem

volt szükség, mert mire az őrsparancsnok az ablak-táblát betörte, akkorra sikerült az ajtót is a fejszével felfeszíteni, de ebben a pillanatban az intéző főbelötte magát és mire a járór a szobába behatolt, már csak az intéző hullájával találta magát szemközt.

Csak ekkor jutott a járórnek eszébe utánanézni, hogy az intézőnél vendégségben volt nővel tulajdonképen mi van. Ha tehát a nő történetesen nem halt meg rögtön, 31 és fél óráig fetrengett volna véreben, míg első segélyben részesülhetett volna!

Ez a tényállás.

Lehetetlen szó nélkül elsiklani az őrsparancsnoknak a végtelenségig erélytelen és habozó eljárása felett. Kezdve a hir vétele utáni, oldalfegyver nélkül az utcára történt kifutásán, folytatva a tettes elfogására irányuló szegényes és ötletellen intézkedésein és végezve a tettessel folytatott végnélküli alkudozásán és könyörgésén valamint a sebesültek iránti közömbösségén: oly elszomorító kép tárul elénk, hogy nem ok nélkül itéljük el a legélesebben az eljárást. Tetézte az őrsparancsnok hibáit még azzal is, hogy a község csaknem egész lakosságát a helyszínen összefutni engedte, és hogy a csődület szétosztatására még csak komoly kísérletet sem tett.

Nem kevésbé súlyos a járásparancsnok mulasztása, a ki a helyett, hogy a helyszínére kiszállva, rendet teremtett volna, a legkényelmesebb oldaláról fogta fel a dolgot és maga helyett II-od altisztjét rendelte ki.

Azért adjuk közre az esetet, ez által azt, hogy úgy mondjam, szaknyilvánosság elé juttatva, a testület eseményei iránt érdeklődők figyelmét felhívjuk. Így esetleg a legénység oktatására hivatottak az esetet kissé bővebben megvitathassák és vita keretében oktatás tárgyává tegyék.

De ha ez nem is történne meg, bizton reméljük, hogy testületünk azon értékesebb elemei, kik a gondolkodásnak nem esküdt ellenségei, az elmondottakat figyelmükre méltatják, az eset fölött elgondolkoznak és ennek alapján bizonyára megtalálандják azt az utat, amelyet az őrsparancsnoknak követnie kellett volna és esetleg a jövőben hasonló körülmények közé kerülve, megóvják testületünket hasonló balfogásoktól és hibáktól.

## ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

### A Zeppelinek.

A világháborúnak egyik fontos fegyvere a repülőgép és a kormányozható léghajó, főként pedig a Zeppelinek, melyeken a háború kitérése óta is sok javítást és változtatást tettek a németek — melyeket természetesen nem kötnek a világ orrára.

## Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ Zsótér-bérlház, Városháza mellett. (Rákóczi lovas szobrával szemben.) ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. Csendőrségi diszvarrógépek. Világhírű tűnékülű pathéfonok. Világhírű tüssgramofonok. Lemez újdonságok, kerékpár felszerelési cikkek, gummik, villamos zseblámpák és elemek főraktárosa.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.



Annál meglepőbb és érdekesebb a «Scientific American» cikke, a mely a «Zeppelinek munkaképességéről és új típusu kormányozható leghajók»-ról értekezik. Az amerikai lap értesülései meglehetősen pontosak és megbízhatók, mert a francia földön kénytelen-kelletlen leszállott «Z. 4» navigációs könyvből merítette azokat.

Ez a hivatalos leírás azt mutatja, hogy az 1913-ban épített leghajók térfogata 6880 köbláb volt és 10,600 font (1 font egyenlő 460 gramm) súlyt birt el, a mely a következőképpen oszlott meg: Legénység (12 ember) 1920 font, fűtőanyag 12 órára 3780 font, fűlszerelés 1400 font, holt súly (Ballast) 3500 font.

Mivel 12 órára való fűtőanyagot vitt makával és 35 mérföld sebességgel haladt, tevékenységének sugara 420 mérföld volt.

London 300 mérföldnyire fekszik Kölnőtől, a Zeppelinek ezidőszerinti bázisától, az angol főváros tervezett megtámadása Kölnből kiindulva lehetetlen volt. Hogy a leghajók tevékenységi rádiusát növeljék, a németek az 1914-ben épített Zeppelineknek nagyobb térfogatot adtak, miáltal a leghajók súlyvívő képessége emelkedett, úgy hogy négy emberrel többet, 640 font fűtőanyaggal többet (nyolcz órával hosszabb időre,) birt el, ezenkívül pedig tekintélyes mennyiségű robbantó anyagot is fölvehetett.

A legénység szaporítása két okból vált szükségessé: számolni kellett a fegyvereket kezelő legénységgel, továbbá a nagyterjedelmű leghajó kezelése is több embert igényelt.

Ezek az adatok mutatják, hogy a Zeppelinek 1914-iki típusának tevékenységi sugara 700 mérföld, vagyis szárazföldön és a tengeren át meg tudja tenni az utat Londonig és vissza.

Az új Zeppelin-típusról különben kevés hivatalos adat került nyilvánosságra, mindössze annyit tudunk róla, hogy térfogata 9500 köbláb, 28 embert visz magával és még egy motort. Ezekből és a «Z 4.» irataiból merített adatokból érdekes következtetést vont le a «Scientific American» cikkének írója.

Ismeretes legalább azok előtt, a kik valamelyest foglalkoztak ezzel az érdekes kérdéssel, hogy a Zeppelinek szükséges terhe körülbelül egyenlő fölszálló erejük negyed részével, következésképpen 138,000 köblábbal nagyobb térfogat, körülbelül 5500 fonttal több szükséges súlyt kíván, így tehát egy 9500 köbláb terjedelmű kormányozható leghajó 19,800 font súlyt vihet. Ebből a súlyból esik 28 emberre 4480 font, 20 órai fűtőanyagra 8400 font, összesen 12,800 font.

Ha ezt az összeget a 19,600 tonna ugynevezett szükséges súlyból levonjuk, ballasztra marad 5160 font. Ha ebből viszont levonjuk a katonai típusnak megfelelő 3500 font szükséges ballasztot, akkor egy-egy Zeppelin 1660 font súlyú fegyverzetet és robbantó anyagot vihet magával.

A 3500 font ugynevezett szükséges ballasztot helyettesíteni lehetne ugyan robbantó anyaggal, de ez nagy kockázattal jár, mert ha akár a légköri viszonyok, akár bármi más körülmény a Zeppelint arra kényszerítené, hogy terhén könnyítve, magasabb régiókba haladjon, a ballasztul használt robbanó anyag ledobásával nemcsak az ellenséges, hanem esetleges barátságos, sőt saját országa területén is károkat okozhat. Hogy a

legmodernebb Zeppelin sem vihet magával 2000 fontnál több robbantó anyagot, mutatja az, hogy a legnehezebb bombák, melyeket a Zeppelinek például Yarmouth környékén ledobtak, nem nyomtak 100 fontnál többet és az angolok megfigyelése szerint egy-egy leghajó legfőlebb huszat dobott le.

Azóta, hogy az amerikai lap ezeknek az adatoknak a birtokába jutott, hosszú idő telt el, lehet, hogy mint a hadviselés sztratégiai és taktikai törvényei és formái megváltoztak, úgy lehet, hogy a németek, a kik a világ első technikusai és kémikusai, korrigálni tudták a Zeppelinek munka- és teljesítőképességét.

## KÉPEINKHEZ.

### Királyunk a magyar katonák között.

Ujat nem mondunk vele, mert hiszen köztudomású lett már a lapok útján és a katonák elbeszéléseiből, hogy Károly király Ő Felsége mily örömet szeret időzni katonái körében. Trónörökös korában az összes harcztereket bejárván, közvetlenül érintkezhetett a katonákkal mindentitt. A kitüntetések ilyenkor gyakran sajátkezüleg osztotta ki közöttük s minden alkalommal megkérdezte őket helyzetük és családi állapotuk felől s érdeklődött az iránt is, hogy tudják-e miért vannak kitüntetve, miközben dicsérte, bátorította, vigasztalta őket s mindannyival a saját anyanyelvükön beszélgetett.

Igy kerültek a magyar katonák is igen sok esetben Ő Felsége elé. S a kik ebben a kiváló szerencsében részesültek, mindannyian a legnagyobb lelkesedés és elragadtatás hangján beszélnek arról az atyai jóindulatról és kegyes leereszkedésről, a melylyel Ő Felsége fogadta őket. Boldogan, büszkeséggel eltelve örömtől ragyogó szemekkel tekintettek magyar véreink mindannyiszor eme kitüntető találkozás elé, mert már akkor tudták, hogy leendő uralkodójuk nemcsak a kitüntetésük céljából való előterjesztésekből ismeri vitézségüket, kitartásukat és önfeláldozó magatartásukat, hanem igen gyakran személyesen is volt alkalma meggyőződni a magyar katonák eme kiváló katonai erényeiről.

Lapunk jelen számában két ilyen képet adunk közre az imént említett tények illusztrálására. Egyiken magyar bakák, a másikon magyar népfölkelők részesültek abban a kiváló kitüntetésben, hogy szemtől-szembe láthatták az azóta már uralkodójukká lett Fenséges urat. S a mennyire ismerjük a nép lelkét és természetét, szinte magunk elé képzelhetjük a jövőt, a mikor a megöregedett harcosok gyermekeik és unokáik előtt a nagy világháborúról mesélgetvén, a legnagyobb örömmel és büszkeséggel fognak megemlékezni ezekről a találkozásokról is.

# Ingyen rum

ot sohasem ittunk. Azonban olcsó és kitűnő rumot ihatik mindenki, aki kiválóan finom rumesszenciából házilag készíti. 1 üveg 1-20 kor. használati utasítással, amelyből 1 liter legkiválóbb rum állítható bárki által elő. Legkevesebb 6 üveg küldetik postán bérmentes küldéssel 7-20 kor. ért, 12 üveg rendelésnél 1 üveg ajándék. Pontos levélcím: Cza'ch Zs. Cornél gyógyszerész, Szabadka/A., szegedi kapu. Szt. Antal gyógytár

## HIREK.

Dicséret. A cs. és kir. XIX. számú tábori csendőr portyázó parancsnokság Gordán Bálint, II. számú csendőr kerületbeli alörmesternek, az ellenség előtt teljesített dicséretes szolgálataiért, a legfelsőbb szolgálat nevében, teljes elismerését fejezte ki.

Gyűjtés a Vörös Kereszt javára. A folyó évi október hó 20-án kelt 30. számunkban már hirt adtunk arról a dicséretes tevékenységről, a melyet Donkó Ignác, III. számú csendőr kerületbeli 2. oszt. örmester, Gál János tizedes közreműködésével, a Vörös Kereszt javára kifejtett. A mint ujabban értesülünk, Donkó örmester nem elégedett meg az ott részletezett eredménnyel, hanem odaadó buzgalommal eltelve, tovább folytatta ezen emberbaráti intézmény javára a gyűjtéseit, a melyek valóban nem remélt eredményeket értek el. Donkó örmester ugyanis Gál tizedessel együtt gyűjtött: 9 alapító tagot, egyszerismindenkorra fizetett 40 koronával, 110 örökös rendes tagot, egyszerismindenkorra fizetett 20 koronával, 240 rendes tagot, hat éven át, évenként fizetendő két koronával és 12 rendkívüli tagot, hat éven át, évenként fizetendő egy koronával. Ezenfelül apróbb adományokból összegyűjtött 125 korona négy fillért, úgy, hogy összes gyűjtésének eredménye 5643 korona négy fillért tesz ki. Donkó örmester és Gál tizedes által elért eredmény annál is inkább dicséretes, mert gyűjtéseiket csaknem teljesen a tanyai nép között eszközölték, a kiket pedig az ügynek megnyerni, köztudomás szerint nem könnyű feladat.

Házasságkötések a háború alatt. A folyó évi december hó 2-án megjelent 85. számú Rendeleti Közlöny, (Szabályrendeletek) a honvédelmi miniszternek következő rendeletét közli: «Tévedések elkerülése céljából tudatom, hogy a m. kir. honvédség és csendőrség számára kiadott nősülési szabályzat határozványai a háború tartama alatt is teljes érvényben állanak és így az ezen szabályzatban megjelölt honvéd egyének honvéd hatósági engedély nélkül házasságot nem köthetnek. Egyben arra is felhívom a figyelmet, hogy azon honvéd egyének, kik a házasságot honvéd hatósági engedély nélkül kötötték meg, családi illetéket nem igényelhetnek és hogy a családfő elhalálása esetén az özvegy vagy a gyermekek sem tarthatnak ellátási illetményekre igényt.»

Értesítés. Felhívjuk olvasóink figyelmét a Pesti Napló mellékletére.

## KÜLÖNFÉLÉK.

Új műszem. Eddigél az elveszített emberi szemek helyett tudvalevően üvegből készítették a műszemeket, még pedig meglehetősen nagy művészettel. Most azonban — mint a «Times» írja, — Franciaországban két munkás, névszerint Lemaitre és Janillieres a műszemek készítése körül egészen új módszert talált fel. Abból indultak ki, hogy oly műszemet készítsenek, mely jobban alkalmazkodik a szemüreghez, mint az, a mely üvegből készült. Évégből a gumit vették igénybe. Még

pedig a szemgolyó előrészt emailréteggel ellátott kemény gummiból készítették, a mi nagyon természetes hatást tesz, a szemgolyó hátsó felét pedig lágy kaucsukból készítik, mely mint léggömb üres és levegővel töltik meg. Ezek az új műszemek — mint a «Times» tudósítója mondja — minden tekintetben meg felelnek céljuknak. Lányak és ruganyosak, követik a szemgolyó mozdulatait, ezenkívül az az előnyük is van, hogy nem törékenyek.

## Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Több tábori csendőr előfizetőnek. A beérkezett levelek szerint több tábori csendőr előfizetőnk a lapot hiányosan kapja kézhez. Ennek oka egyrészt abban rejlik, hogy előfizetőink esattestük és tábori postájuk esetleges változásait vagy egyáltalán nem, vagy csak elkésve adják tudtunkra, de másrészt egy-egy lappeldány szállítás közben el is kallódik, a min, a postának jelenlegi óriási mérvű túlterhelését tekintve, egyáltalában nem lehet csodálkozni. Kérjük tábori csendőr előfizetőinket, hogy mindennemű változásaikról minket idejekorán értesítsenek.

Egyben kérjük, hogy lejárandó előfizetésüket néhány héttel a lejárat előtt megújítani sziveskedjenek, hogy a lap folytatólagos küldésében akadást ne szenvedjen.

Többeknek. A legénységi katonai szolgálati jelre való igényt a csendőrkerületi parancsnokság állapítja meg s állományparancsban itéli oda. E szolgálati jeleknek kiadása azonban, a háború okozta körülményekből folyólag szünetel s így azokkal az igényjogosultak ezidőszerint nem láthatók el. Ennek ellenére azok, a kik a szolgálati jelre való igényüket megszerezték, az esetleg sajátjukból beszerzett szolgálati jelet, — nézetünk szerint — úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül viselhetik.

89888. 1. Nem lesz és arra nincs is szükség. 2. Kérdése arra vall, hogy a rendeletet nem olvasta figyelmesen. A B) pont 3. és 4. bekezdése egymást kiegészítve, e tárgyban olyan világosan rendelkezik, hogy azt félremagyarázni még akarattal sem lehet.

Ö. 16. P. Önnek van igazsa.

Remény VI. Tényleges szolgálatban eltöltött hat év után illetékes, mely időre az esetleges megszakítás befolyással nincsen ugyan, de be sem számítható.

T. M. 1878. Az 1912. évi LXV. t. c. 7. §-a módot nyújt arra, hogy az olyan egyén részére, ki a bíróság jogerős ítéletével viselt hivatalának elvesztésére ítéltetett, avagy jogerős fegyelmi határozat alapján a szolgálat kötelékéből elbocsátott, — méltánylást érdemlő körülmények fennforgása és tejjes vagyontalanság esetén —, bizonyos összegű ellátás engedélyeztessék, mely ellátás kivételesen abban az összegben is megállapítható, a mely az illetőt szolgálatképtelensége esetén, mint nyugdíj, törvényszerűen megillette volna.

H. népf. A hadtápvaltság bevételezése szabályszerűen történt.

Lilafüred. A felvetett kérdés végérvényesen eldöntve nincsen, s minthogy abban az illetékes két ministerium felfogása ellentétes, — határozott választ nem adhatunk. Nézetünk szerint, ha magánvagyonra nincsen —, figyelemmel a csendőrségi illeték szabályzat 98. §. 3. pontjában foglaltakra is, a jelzett adót nem köteles megfizetni.

Népfölkelő. 1. es 2. Nem. 3. és 4. Nem, de a szervezeti utasítás 12. §. 5. pontja értelmezésénél nem is az a körülmény a döntő, hogy hadműveleti területen, hanem az, hogy háború vagy ostromállapot idején követtetik el a cselekmény.

Erdeklődő. Előfizetése 1916 június 30-án járt le.



Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . . Argyezék minden hangszerről bérmentve küldetik.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.



# HIVATALOS RÉSZ.

Ő császári és apostoli királyi Felsége a következő legfelsőbb Hadsereg és Hajóhadparancsot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

## Hadsereg- és hajóhadparancs.

Uralkodói jogaimmal élve, átveszem a hadsereg-főparancsnokságot és ezzel Hadseregem és Hajórajom összes harczoló erőinek fővezérletét.

Helyettesemül a főparancsnokságban Frigyes főherczeg tábornagyot jelölöm ki.

Kelt Bécsben, 1916. évi december hó 2-án.

*Károly, s. k.*

## SZEMÉLYI ÜGYEK.

### Dicsérő elismerésben részesített:

a hadsereg-főparancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért:

Harsányi Barna, egy csendőr-ezrednél beosztott VII. kerületbeli csendőrszázados.

### Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréseül:

*a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:*

Czollner Lajos járásörmesternek, a VI.,

Rákóczy Sándor,

Ocheán Ambrus,

Sándor János és

Telcsei György alörmestereknek, a VII. sz. csendőrkerületben.

### Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Szögi Antal csendőr, a folyó évi május hó 22-én egy hét éves fiúnak a vizbefulástól történt megmentése alkalmával tanusított bátor és önfeláldozó magatartásáért;

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Tompai Menyhért 2. oszt. őrmester, a háborúban teljesített kitünő szolgálataiért.

### Előléptettek:

*2. oszt. őrmesterré:*

1914. évi december hó 1-ével:

Joó László és Puskás Lajos, V. számú csendőrkerületbeli alörmesterek;

*alörmesterré:*

1916. évi október hó 1-ével:

Kovács István VI., VI. sz. csendőrkerületbeli csendőr;

1916. évi október hó 15-ével:

Magyar István IV., VI. sz. csendőrkerületbeli vezető;

1914. évi december hó 1-ével:

Lakatos Gyula, VI. számú csendőrkerületbeli vezető, továbbá Link Ádám és Zadravec Pál, ugyanezen csendőrkerületbeli csendőrök.

### Járórvezetői jelvénynyel elláttattak:

Ollé Zsigmond, Péter Imre, Burdej Butora József, Zséder János, Cser József, Csillag Pál, Varga Pál és Glezgo János, V. számú csendőrkerületbeli csendőrök.

### Házasságra léptek:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Jakab József I. 2. oszt. őrmester, Tövissi Irénnel, 1916 évi október hó 31-én, Sörényfalván;

Gergely Gyula alörmester, Incze Gizellával, 1916. évi augusztus hó 16-án, Alsójárán;

Ferenczi Mihály őrmester, Tóth Piroskával, 1916. évi augusztus hó 16-án, Alsójárán;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományából:

Köszeghy Ferenc alörmester, Márton Irénnel, 1916 évi október hó 15-én, Lippán;

Németh Gyula alörmester, Würtz Jozefával, 1916 évi október hó 24-én, Krassóváron;

Gyuk Imre, alörmester Márton Rózával, 1916 évi október hó 8-án, Lippán;

Varga Bacsó Márton, 2. oszt. őrmester, Deák Erzsébettel, 1916. évi november hó 15-én, Váralmásán;

Vitt Miklós alörmester, Kovács Rozina Amáliával, 1916. évi november hó 11-én, Valkányon;

# Vizes lábak

ellen csak úgy védekezhetünk, ha bakancsot, csizmát a rég bevált izoláló hatású „CAMPOLIN” törvényileg védett vízhatlan bőrkencsesel kenjük. — Kérjen prospektust az egyedüli gyártója:

**Krayer E. és Társa** cségtől, Budapest, V. kerület, Váci-ut 34. szám.

Fiók: V. ker., Váci-ut 6. és IV. ker., Királyi Pál-utca 20. (Kálvin-tér mellett). III. ker., Flórián-tér 18. sz. Újpesten: Árpád-ut 40. szám.

a m. kir. III. számú csendőr kerület állományban:

Szarvas Ferencz csendőr czimzetes őrmester, Bóta Máriával, 1916 évi október hó 9-én, Egerben;

Kaszà László csendőr czimzetes őrmester, Petrányi Julianna Teréziával, 1916 évi szeptember hó 27-én, Kecskeméten;

Léhner István csendőr czimzetes őrmester, Bodonyi Varga Erzsébettel, 1916 évi szeptembet hó 19-én, Kiskőrösön;

Kiss József II. csendőr czimzetes őrmester, Szentgyörgyi Zsuzsannával, 1916 évi október hó 1-én, Kiskőrösön;

Szabó Antal csendőr czimzetes őrmester, Kerekes Máriával. 1919 évi szeptember hó 19-én, Kiskunmajsán;

Dunka László csendőr czimzetes őrmester, Tóth Ilonával, 1916 évi szeptember hó 18-án, Felsőzsolcán;

Trupulai János 2. oszt. őrmester, Grauer Margittal, 1916. évi szeptember hó 24-én, Tóalmáson;

Ferge Imre 2. oszt. őrmester, Wotova Teréziával, 1916. évi október hó 28-án, Bián;

Kormos Ferencz alőrnmester, Takács Erzsébettel, 1916. évi október hó 28-án, Jászkarajenőn;

Majorszki István alőrnmester, Szabó Rozáliával, 1916. évi október hó 31-én, Szolnokon;

Táncsik János alőrnmester, Balogh Erzsébettel, 1916. évi november hó 14-én, Titelen;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Nagy Károly III. cs. cz. őrmester. Wittenberg Gizellával, 1916. évi szeptember hó 24-én, Topolyán;

Gyuricza Mátyás cs. cz. őrmester, Király Mária Erzsébettel, 1916. évi szeptember hó 10-én, Sajókázán;

Kovács Károly I. cs. cz. őrmester, Nagy Ilonával, 1916. évi szeptember hó 13-án, Mezőcsáton;

Papp Pál I. cs. cz. őrmester, Himer Magdolnával, 1916. évi szept. hó 9-én, Mezőnagymihályon;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Kakas Sándor I. őrsv. cz. őrmester, Komáromy Ilonával, 1916. évi szeptember hó 5-én, Csornokon;

Kramárik Rezső csendőr cz. őrmester, Lieszkovszky Etellel, 1916. évi szeptember hó 23-án, Nagymökén;

Selmezi Pál őrmester, Kulfan Jozefina Annával, 1916. évi október hó 3-án, Ipolyságon;

Sándor Ferencz őrsv. cz. őrmester, Antal Irmával, 1916. évi szeptember hó 14-én, Dunamocson.

Molnár Ferencz II. csendőr czimzetes őrmester, Bajsza Máriával, 1916 évi szeptember hó 10-én, Ghyimesen;

Ivicz Ferencz őrsvezető czimzetes őrmester. Kiss Veronikával, 1916 évi október hó 2-án, Ecsegen;

Horváth János VI. csendőr czimzetes őrmester, Hutvágner Gizellával, 1916 évi szeptember hó 10-én, Isztiméren;

Jeszenszki József őrmester, Szvicska Ludovika Paulinával, 1916 évi szeptember hó 18-án, Galgócson;

Jánoska József I. őrsvezető czimzetes őrmester, Maszari Juliannával, 1916 évi szeptember hó 24-én, Dócsan.

Tóth Ernő főhadnagy, Schwarzer Alojzia úrhölgygel, 1916 évi október hó 4-én, Várnán;

Szita Gyula alőrnmester, Swarcz Gizellával, 1916 évi november hó 4-én, Pozsonyban;

Pálfi Jakab 2. oszt. őrmester, Kozinczky Teréz; Máriával, 1916 évi október hó 21-én, Nagykanizsán;

Ignáth András alőrnmester, Lybojevics Annával, 1916. évi november hó 19-én, Szentendrén;

Répás József 1. oszt. őrmester, Németh Annával, 1916. évi november hó 26-án, Rumon;

Mojzes Imre alőrnmester, Schreiber Ernesztina Karolinával, 1916. évi november hó 4-én, Ferenczfalván;

Hartvig Ferencz alőrnmester, Zsabka Jankával, 1916. évi november hó 15-én, Besztercebányán;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Németh Lajos I. őrsvezető czimzetes őrmester, Horváth Annával, 1916 évi szeptember hó 19-én, Lövön;

Kardos István I. őrsvezető czimzetes őrmester, özv. Nagy Gáborné szül. Ács Máriával, 1916 évi szeptember hó 14-én, Kővágóörsön;

Tóth Sándor őrsvezető czimzetes őrmester, Androsits Katalinnal, 1916 évi szeptember hó 18-án, Buzsákon

## Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

### részvénytársaság

**Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.**

**— Telefon 153—44. szám. —**

**Alaptőke 2.000.000 korona.**

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5<sup>1</sup>/<sub>2</sub>% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, intézvénnyek és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Vesziünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.



Fischer Károly csendőr czimzetes őrmester, Vidamon Máriával, 1916 évi szeptember hó 4-én, Hajmáskéren.

Olexik József törzsőrmester, Viola Máriával, 1916 évi október hó 24-én, Trencsénben;

Domokos József alőrmester, Szporny Gizellával, 1916 évi október hó 10-én, Budapesten;

Hendrich Géza csendőr, Roszipál Annával, 1916 évi április hó 24-én, Csaczán;

Handli János 2. oszt. őrmester, Dlhopszky Vilma Margittal, 1916 évi október hó 23-án, Kostyánban.

Gáspár István 2. oszt. őrmester, Chisován Katalinnal, 1916. évi október hó 12-én, Bölcskén.

Hideg Lajos őrmester, Németh Rozáliával, 1916. évi november hó 23-án, Taszáron;

Gulyás Mihály 2. oszt. őrmester, Czvitkovics Annával, 1916. évi szeptember hó 9-én, Czeldömölkön.

a m. kir. VIII. számú csendőr kerület állományában:

Kamuti Lajos csendőr czimzetes őrmester, Barla Etelkával, 1916 évi szeptember hó 17-én, Nagysomkuton.

## ACETYLÉN KÉZILÁMPA!

A legnagyobb sötétségben is, 250-300 lépésnyi területet nappali fényben bevilágító

### ACETYLÉN-LÁMPA

csinos nikkelezett kiállításban, mely kézben hordozva vagy pedig felállítva és felakasztva egyaránt használható. **Működhetetlen minden vidéki házban.** — Gyári ára használati utasítással 100 mm-es reflektorral ..... 9'50 K

115 mm-es reflektorral, kitűnő kiállításban ..... 12'— K  
Villanylámpák elegáns kivitelben ..... 3'— K  
Elemek darabja ..... 1'20 K és 1'30 K

Kizárólagos főraktár: **LÁNG JAKAB** és **FIA** acetylenlámpaosztálya **Bpest, József-körut 41.** Fióküzletek: **Baross-tér 3.** és **Margit-körut 6.** — **Lámpaárjegyzék ingyen és bérmentve.**

Nem tetszőkért a pénzt visszadjuk.



## VISZKETEKSÉG

bőrbaj, sömör és rühesség ellen az egyetlen biztos szer a

### „FEKETE ZSIR“

Kis doboz 3 korona, nagy doboz 5 korona használati utasítással. A pénz előleges beküldése esetén postaköltséget nem számítok. Basch T. gyógyszerésznél, Csantavér, Bács megye.



## A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangú, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangú 4 igaz váltóval 20 K. Erős acél hangok 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, grammatikus hangok is készülnek.

## Gramofon



Csodásan erős, tiszta hangú beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

## MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár.

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.

## SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.



Képes nagy árjegyzékem díjtalanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tűnélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

# VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

### Ujannon rendszeresített

6 és 13 mm széles

**ezüst gallér sujtás, kard és kardkötő,**

valamint

**sel, em csillagok**

nálunk már jutányosan beszerezhetők.

Téli felszerelési szükségletét igyekezzék mindenki sürgősen beszerezni, mert az áruk folyton drágulnak.

Nagy készleteink folytán nálunk előnyösen vásárolhat.